

Климент Величков Августина Василева

СТОИЧКОВ ОЛЕ

БАРСЕЛОНА - СОФИЯ
ИЗДАВА ФИРМА "ЖОВАЛ"

Благодарим на Христо Стоичков за любезното му съгласие и неоценимо съдействие при създаването на тази книга и на всичко, което предстои да направим в бъдеще.

Благодарим на всички, които говориха вече чрез страниците на "Стоичков - оле!", или с които ще разговаряме в бъдеще.

Благодарим Ви, че избрахте тази книга.

Ако някой от Вас иска да бъде с нас по-нататък, да ни подскаже нещо, сам да намери място в страниците със свое вълнение, със свой разказ за случка или преживяване, отнасящи се до Христо Стоичков, или до футбола като цяло - нека ни изпрати свое то писмо на адрес: 1172, София, СК "Диана", ул. "Н. Габровски", 1, фирма "ЖОВАЛ". Тел. 688 174.

Климент Величков, Августина Василева

Емил Манджаров, Бончук Андонов, снимки и репродукции

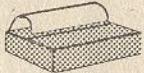
Симеон Кръстев, художник

Издава ф. "Жовал", София 1993

Предпечатна подготвка Микросинтез

Печат ДФ Полиграфически комбинат - София

формат 1/16, печатни коли 8, 1993

Направеното нещо ще рече ли на този, който го е направил:
- Защо си ме така направил?

.....
Из "Послание на Апостол Павел към римляните"

За тези, които обичат необуздания гений на Христо Стоичков са тези страници.

За тези, които по своему не харесват шумната слава на най-受欢迎ния наш съвременник, е книгата, която е вързете им.

За маладите, жадни за славата му.

За уморените, които пазят в очите си артистичният футбол на Стоичков.

За всички, при които спортът е като балсам за раните и страданията от живота. За щастливите и успелите, добили още радост, чрез футбола...

Стази книга ние ви честитим една година, която започваме с надежда - 1993-та! Изправете се, съберат кураж, тръгнете смело напред в своето дело, вие ще успеете! На това ни учи животът на малкото пловдивско момче от квартал "Кършияка", което стигна до футболен кумир в първия клуб на Европа "Барселона".

Ние ви поднасяме първата част от една книга, която ще продължи да се пише, заедно с новото в спортния живот на Христо Стоичков. Тук е началото и общото за футболното умение на героя на нашата книга. По-нататък ще ви запознаем с футболния живот в елитния клуб "Барселона", с перипетиите към европейските футболни върхове, с атмосферата, в която се водят сраженията по пътя към световния футболен връх - 1994 г. И още по-натам, ако съдбата реши, ще се срещнем с вас, скъпи наши читатели, ще се срещнем и на най-високото място, където иска мега видим Христо Стоичков и българския футбол - на финалите на световното първенство в САЩ!

ЕДИН АРТИСТ НА ФУТБОЛНАТА СЦЕНА

Отдавна искахме да ви поднесем тази книга. Спираше ни мащабът на фигуранта. Колкото и да се пише за Христо Стоичков - няма да се каже достатъчно за същността му. Още повече, че той не е стигнал зенита на таланта си. Всяка седмица в Барселона, или по някой друг стадион на Стария континент, се вписват нови щрихи в портрета на неговата вълнуваща милиони хора личност.

Накрая решихме да ви запознаем с един от най-големите футболисти в цялата история на играта до сега в тези страници и да продължим по-късно.

Да се пише за популярна личност е цяло изпитание. Още в началото човекусеща в своето съзнание ироничното външение на ирландския драматург и философ Бернар Шоу: "Когато четете някоя биография не забравяйте, че чистата истина за героя никога не е годна за публикация..."

Како чели го е казал за Христо Стоичков... Той е малко неподходящ като прототип за житие на светец...

Но да се разсъждава според общите стандарти за личност, при която оригиналността е втора природа, нито е възможно, нито си струва. Затова всеки трябва да преценява фактите от своето виждане. Да не ги напръвва на другите. За всеки човек у нас, и по футболната ни планета, Христо Стоичков е различен. Във всеки от милионите погледи към него има съществени разлики. Има емоционалността на тракиеца и пессимизма на

шона. Има страстната любов и омраза на каталонеца и хладната преценка на холандеца. Има немската практичност и френското безгрижно отношение към събитията. Това е и причината да слушаме и четем всеки ден по нещо ново за него. И почти винаги - ярко обагрено отличното чувство на коментиращия. За този човек не може да се говори като за Статуята на свободата или за Айфеловата кула. За него се говори и спори като за любов или за омраза. За някои той е идол на незрели тинейджъри. За други е слънцето на футбола, на живота им.

Единственото, с което трябва да се съгласим всички, е че не е бил никога конформист. Неговите решения и действия са били винаги, или най-често, резултат на собствено виждане и разбиране на нещата. Това личи като на длан, когато се гледаме в играта му на терена. Той не е просто изпълнител на треньорската воля. Той не се приспособява пасивно към порядъка на действията, които своите или чуждите играчи се опитват да наложат на игрището. Не се отказва от суверенността на своя собствен разум и разбиране. И именно в това се състои поразяващата сила на спонтанно взетите решения. Неговите нетрадиционни отигравания остават неразгадаеми за бранителите. Често пъти те търсят реванш за глупавите положения, в които изпадат, във физическото малтретиране над превъзхождащия ги спортен интелект. Тогава болката - физическа или нравствена - връща гения от висините до твърдата и груба земя. И виждаме Христо Стоичков зъл и опасен като каубой, когото са обидили.

После изва съдията. После следват картоните. Най-после - пресата захапва здраво добрия кокал: нов скандал с Христо Стоичков!

Обожателите на футбола са сигурни, че той е сред

тези българи - не повече от пръстите на ръцете - представили добре страната ни пред людете, знаещи горе-долу нещо за България. Удивително късият срок, в който се формира явлението Стоичков, не познава прецеденти нито при спортните му предшественици като Стефка Костадинова, нито при хората на изкуството като Борис Христов, Николай Гяуров или Райна Кабаиванска. Неговото име завладя толкова печатни страници и така често се слуша в колите и къщите на Европа, че на всички им се струва като отдавна познат враг или приятел. Замнозина не е хубаво, че вкарва голове в любимата им футболна врата. След цяла нощ на тежък сън и зли кошмари, злият Стоичков тогава сякаш става още по-зловещ! Но ако той води нападението на твоя отбор?! Какво по-голямо щастие?

От българските предшественици във великата игра може да се мери само с мащабите на Аспарухов, когото достига и надминава. И гвамата са белязани от гения. Гунди живя в по-нешастно време, когато да сложиш фланелката на европейски клуб, вместо български, се смяташе за срамно дело. Всъщност гвамата са толкова различни, че ако играеха в един отбор сигурно след великолепните дуети в противниковата пеналтерия на мачовете, едва ли щяха да крачат често заедно на улицата. Или може би не е така? Може би чаровницата - monka, в чийто сложен полет и гвамата са вложили премного от духа си, би ги направила като братя? И гвамата сякаш са люде, чиято висша цел в живота е артистичният порив в изкуството, наречено "футбол", най-доброто за толкова много хора...

Поднасяйки ви тази книга ние не очакваме да достигнем в нея достойнства, съразмерни на таланта му - иначе не бихме се решили да я започнем никога...

I.

ЗВЕЗДА ОТ ЮГА

....В необятната футболна страна, тръгваме заедно с Христо Стоичков. Малцина други биха били по-добри водачи през радостни и мрачни, върхове и пропасти, на футболния свят.

Питаме го: Къде за пръв път е видял футбол?

В Пловдив, преди двадесетина години... В един от най-известните футболни квартали на южната столица на България. В Кършияка. Там, са родени много футболисти. Ще се раждат и в бъдеще. В този удивителен град винаги е с няколко градуса по-топло, отколкото в останалата територия на страната и тук децата играят поне с месец по-дълго през годината. Край гвата бряга на Марица се простират все още незатрупани с гаражи или зеленчукови лехи поляни. Често на тях се мъдрят по две футболни врати. Помежду им се водят неспирни футболни сражения.

По тия места Христо търпи достойно синини по хълбоците и парещите подсичания на малките туземци, за които цялата чест на земята се концентрира в жестокото: "колко на колко за нас" в поредния мач. Бъдещият шампион на Европа не презира никога неудобствата на търнака или риска от сблъсъците с остриите камъни, посяти по дивите терени на детските игрища. Той е победителят в мачове, при които е призивало на други. Неговото крепко здраве и експлозивен старт, които днес вкарват в треска милионери като Берлускони, Тану или професионалисти с ледени лица като немските треньори, италианските футболни тифози или безразсъдните английски фанове... се раждат

и изковават най-напред в Пловдив. Един град, където е пирувал Филип Македонски преди 23 века, извали са и римляните...

По тези земи са живяли красавици като Родона и титани като Хемус, тук е родината на Орфей, върнал се от оння свят, възнаграден дори в ада заради божествената си музика с безценния дар - живота...

Българският хан Крум превзема тези места и ги включва в границите на царството си през 815-та година. Оттук преминават кръстоносците на Фридрих Барбароса, известно време го владеят франките...

Днешният Пловдив е познат като град на приемчиви хора. Спортистите от този регион стигат често първите места по световни първенства и олимпийски игри. Световната рекордьорка на скок на височина Стефка Костадинова потвърждава това. Олимпийският шампион по гимнастика Стоян Делчев също. Още и световни и олимпийски победители, като каякарката Ваня Гешева и кануисти като Любомир Любенов. Много боксьори, щангисти, атлети, гимнастици... И разбира се - футболисти. Диев, Динко Дерменджиев, Бонев...

Покажи как тичаш - ще ти кажа как играеш футбол

Христо Стоичков като дете расте в пловдивската шампионска градина.

- Преди да започна с футбола вече тренирах лека атлетика - говори Стоичков. - Никога няма да забравя мята първи треньор Георги Георгиев, в чийто някогашен труд има частичка от добрите ми игри, от всеки

сполучил рейд с топката или пробив през отбраната на противника... Той ме научи, че бързината е основа на успеха.

Зад всеки знаменит спектакъл, стоят ръцете и разумът на десетки съмишленици и съратници на звездата, която ни ослепява с блъсъка на изкуството си. Ивинаги, когато зримо Христо Стоичков е на "Ноу Камп" или на "Уембли", незримите нишки на духа го свързват с българските игрища и треньори, подкрепили някога и развили пърхащия талант и неудържимото му стремление към играта на футболното поле... Благословени са тези, които помнят и не отричат миналото си, колкото и скромно да им се струва то, сравнено с блъскаво настояще.

Христо Стоичков никога не забравя това.

- В Кършияка са се раждали винаги много добри футболисти. Струваше ми се, че това, което төбяха постигнали преди, постепенно прелива и у мене. Аз ги гледах и техните действиями разкриваха смисъла и хубостта на футбола. Беше ми лесно да опитвам триковете им, скоростните им набези към вратата, грибъла с топката. Повтарях всичко, което ми харесваше у тях, но често пъти при мен то излизаше по друг начин. Първият ми треньор по футбол, Огнян Атанасов, ме подтикваше да измислям мои действия с топката, да правя това, което другите не очакваха да направя. Изненадата в играта да бъде най-сигурната карта, с която да се спечели...

Моите занимания в детския отбор на "Марица" ми доставяха огромно удоволствие. "Марица" беше клубът на Кършияка и всички

дца се гордеехме, че сме стигнали толкова високо - да играем не само на поляната, но и да се занимаваме сериозно с футбол в детския отбор. А когато обличахме фланелките за официален мач - за нас беше празник!

По това време нямахме кой знае какви успехи. Аз не се отличавах много-много от останалите. Играех спо-голямата възраст и това ми даваше основание да създам у себе си добро самочувствие: "Като порастна един ден до годините на тези твърди и опасни в играта момчета - ще видят те...".

Важното бе, че в отбора се разбирахме много добре и е имало моменти, когато заедно стигахме до седмото небе от щастие. При редките победи от онова време се радвах страшномного. Никога няма да забравя тези години! Никога няма да забравя и моите първи съекипници. Щом се върна в България, аз се старая поне за малко да се видя с тях или да ги поздравя, да им се обадя по някакъв начин. Вечно ще си останем приятели - с Николай Колев, Виктор Загоров, Запрян Попов.

Една от най-хубавите похвали за Христо Стоичков е тази, че той никога не забравя местата, през които е минал. И колкото са те по-скромни и по-скътани от световната слава на Барселона, Рим, Париж, Хамбург или Лондон, толкова по-стоплени са те от неговото внимание.

Не само с футбол помни детството си, а и с училищните смаи и мъките с трудните за буйните футболни рицари на Кършияка училищни науки.

Все пак има училищни спомени, които по-късно се осмислят по нов начин...

- Майка ми държеше много на училището. Само че аз не се чувствувах много удобно на уроците и не изпитваш непреодолимо желание да ги посещавам... Постепенно футболът ме обземаше все повече и повече и го дължи времето, когато го избрах изцяло. Него и единствено него...

- Имахте ли проблеми с родителите си по този повод?

- Естествено. Редно е всеки родител да държи на училището. Добре разбирам това. Човек трябва да има една основа, от която да тръгне стабилно към своето бъдеще. Само че аз още тогава инстинктивно чувствувах, че за мен тази основа е футболът. Лошо щеше да стане, ако бях съркал... както, впрочем, става често. Малцина са хората, които виждат съществени своята детски надежди и мечти.

Имахме много спорове и пререкания около моето твърде силно увлечение във футбола и недостатъчната ми обич към училището, но накрая стана по моя воля. Затова и сега съм тук - в Барселона.

Баща ми казаше често, че каквото сам си направя - то си е за моята глава. И беше прав. Започнах в училище "Юрий Гагарин". Мисля, че имах късмет, защото класна ръководителка ми беше една много добра и почтена жена - Геренска се казаше. След нея класна ми беше Василева - в училище "Никола Вапцаров", от която имам също много добри спомени. "Вапцаров" беше училище, известно със спортните си успехи. И това е нещо, което също ме караше да се подгответям колкото се

може по-добре. Имахме по онова време чувство за дълг - да представяме винаги, най-добре, училищетоси. Това е състоянието на духа, което трябва да живее в ученика. Да си отговорен не само за себе си, а и за онова, което представяш. Един ден ще правиш и всичко възможно за успеха на своя клубен отбор, за националния тим, за фирмата - ако отидеш в бизнеса или за която и да е друга обществена работа, където можеш да направиш нещо.

Може да ви прозвучи сантиментално, но Стоичков има в тефтерчето си имената на неколцина свои стари учители, на които се обажда, с които му е приятно да поговори. Узнавайки това, може да се върнем и ние назад, към спомените от миналото си, и да се ужасим от факта, че последната ни среща или разговор по телефона с наш стар учител е била... преди много, много време...

Първият нокдаун....

Всички, които са го гледали на футболния терен, трудно могат да повярват, че през 1981 година 15-годишният Христо Стоичков е обявен за безперспективен.

Това е присъдата. Човек може да се отчае. Извършилите на това дело не са били нито случайни, нито глупави мъже. Те не са имали и никаква изгода от решението си. Случаят е просто още едно доказателство, че даденото от бога е винаги с две измерения. Едното е видимото. При Стоичков то не се изразява във внушителни размери. По днешните "спортивни мерки" ръстът от 180 см не вълнува треньорите. Особено когато става дума за нападател.

Другото дадено от бога, също така неравно у

различните хора, както ръстът и физическата сила, е силата на духа. То е, което прави Христо, човекът, когото обичаме.

Нешто, ако му не достига, за него е не препека, а жажда за бъдещо надмощие. То иска спортна злоба, душевни сили, пост откъм удоволствията и разточителство в тренировките, живот под час, отказ от много, което не спомага за важното.

Суровият тренинг става като молитвеният обряд за дълбоко вярващия.

В своето интервю за тази книга той обяснява нещата много по-семпли от писаното дружаде по този повод.

- След като играх 4-5 години в детскo-юношеската школа на "Марица" - Пловдив излезе решението на Футболния съюз, че ако не си роден след 1 август не може да се състезаваш в юношеската група. Трябваше да играя при големите, но аз нямах щастие то да получа покана в първия отбор на "Марица", "Локомотив" или "Ботев". Изглеждаше, че ще трябва да пропусна цяла година без да се състезавам.

Стоичков не казва нито дума за това, че изтласкането му в периферни отбори е забавило развитието му. Не се ядосва на тези, които не са му повярвали и не са го подкрепили. При наличието на три големи пловдивски отбора, с по двадесетина футболисти във всеки, не се намира място за него. Но какво от това?

Няма значение. Той не е злопаметен. Прощава недоразуменията. Съдбата и в бъдеще ще се мъчи често да пръсне по лъжичка чер катран върху сладкия живот, който общо взето му е отредила. Явно не е от тези, които гинат от печал, че не са разбрани, светът не ги е оценил, както трябва...

Открива се малка, но спасителна пътешка. Един добър приятел го прибира да играе от името на граничния заводски тим на комбинат "Гагарин". Атанас Узунов. В бъдеще - футболен съдия. В бъдеще - човек показал на Христо с поведението си как се държат помежду си сериозните хора. Няма "приятелство" и решения по симпатия, там където има правила на играта, правила за поведение. Първият жълт картон в професионалния футбол, за умишлено разкарване на топката, е картонът за Христо, даден му от Узунов. Едно от първите огорчения, нанесени му от съдия, е също решението на Узунов - отменя поради засада блестящо попадение в един от първите му мачове с фланелката на ЦСКА. Много му е трябвал този гол на Стоичков, но по-важна е правдата - като основно правило за футболната игра.

Това е времето на голямото тичане. Това са дните на първия флирт и голямата любов след това между Христо Стоичков и бързината. Това е времето, изковало резкия старт, мълниеносния спринт и преодоляването на бродения у хората мързел.

Цигов чарк

На "Цигов чарк" в Родопите, макар и на топовен изстрел от петзвездни хотели, в тренировъчен лагер по джоба на отбори от "В" група, нещата все пак не изглеждат толкова лошо. По високите планински поляни, нещо като олимпийската база на "Белмекен", се открояват контурите на големия играч Христо Стоичков. Има няколко гузини талантливи играчи, които се подготвят присъщите условия, но само при Стоичков от "огромната маса руда" започва да се отделя "безценният чист метал"...

Буки и смърчове ограждат една от поляните, мястото дарило щедро Христо Стоичков с неоценими физически

качества. Има ли по-темпераментен и непредсказуем футболист, сега, сред големите на европейската игра? Едва ли.

Прекрасна е зимата в българските Родопи! И докато мнозина пресичат белите пътеки със ски, Стоичков е сред другите - редко свалящи футболните обувки от краката си. Да играеш по чистия бял сняг е като зимна приказка.

В ранната пролет на 1982 г., десет години преди да стане клубен европейски шампион с прочутия тим на Барселона, Стоичков прави първите си голове в контролни мачове. Неговият заводски отбор се старае на всяка цена да поиграе истински футбол и предлага всичките си силици за учебни двубои с участниците във "В" групите "Пешера" и "Кремиковци".

Двета гола, вкарани на тренировката срещу Пещера, карат Атанас Узунов да се вгледа още веднъж в младия футболист.

После падат и две гола в тренировъчния мач срещу "Кремиковци", тим на металургичен комбинат с огромни размери, но със скромни амбиции във футбола. Атанас Узунов вече не се колебае. След трескаво търсене на най-подходящия за момента отбор от по-висок ранг, се договаря със своя приятел Сава Савов, водещ подготовката на харманлийския "Хеброс". Пътят на Стоичков във футбола отива нагоре...

Далече, от двета основни футболни центъра на страната - София и Пловдив, в близкия до турската и гръцка граници Харманли, Христо извърши с вече оформяющ се самочувствие. Той праща от здраве.

- В Харманли за пръв път усетих, че мога да играя добър футбол - спомня си сега. - Състезавахме се в югоизточната "В" група. Бяхме много добри приятели в отбора. Всички се

отнасяха с мен сериозно и приятелски и не изпитвах никакво неудобство от факта, че съм с по 4-5 години по-малък. Иван Колев, Митко Петков, Денчо Михайлов. Тодор Бъчваров... заедно играехме толкова сплотено и силно, че винаги бяхме в целото!

Нищо, че край игрището, където се играят мачовете, шествуват съскащи срещу monkата едри харманлийски гъски. Нищо, че на мачовете пристигат не хора с мерцедеси, а в малки, влечени от издрano по търнаците гласовито магаре, каручки. Христо стъпва на гребена на вълната.

Стоичков се отблагодарява на съекипниците си, на треньора, на целия град, където го харесват и го чувствуват вече като свой... Защото още при първия преглед - конкурс за млади дарования, с участието на сборни отбори от четирите "В" групи, стоичковите възможности правят впечатление и...

Събрани в Плевен, като на фестивал, младите играят мачове помежду си, а на трибуните блестят зорките очи на най-добрите познавачи и ценители на самородното футболно злато...

- Бях шокиран от присъствието на толкова много знаменити треньори и играчи - спомня си Стоичков. - След мачовете пръв при мен гойде Аспарух Никодимов, който тренираше по онова време "Дунав" - Русе. Предложи ми направода подпишем професионален договор. Едва се сържах от огромното изкушение... Разумът ми подсказваше, че съм още твърде млад и такава рискова стъпка може да се окаже катастрофа. А може би просто се уплаших... Нямах и понятие как стоят нещата, какво трябва да се направи, какво

ще се случи по-нататък... И се отказах. Останах да играя за Харманли...

Инстинктът, развит перфектно у него, въздържа футбалиста от прибръзани решения и той остава да "доузре" сред добрата почва на малкия, но благодатен за таланта му харманлийски отбор. А може би просто не му е дало сърце да го напусне толкова рано...

"Славия" също харесва светкавично стартиращия по monkата младеж. И също следва отказ.

По това време Христо получава първата си куна - Купата за най-перспективен млад играч.

Но той не разказва това, а си спомня нещо друго:

- Доказателство, че "Хеброс" не беше случаен отбор е турнирът за Купата на съветската армия през сезона 1984-85 година. Тогава постигнахме най-големия си успех. Започнахме с ентузиазъм и по пътя елиминирахме няколко добри отбора. Стигнахме чак до четвъртфинал! За отборот "В" групите това направо е фантастика! И днес го смятам за един от сериозните ми успехи. Тези мачове тогава ми донесоха много радост. Заедно със самочувствието...

Дошло е времето. Стоичков е готов за полет.

В края на 1984 г. в Харманли пристигат изпратените от старши треньора на ЦСКА емисари да преговарят с "Хеброс" и младия футболист за мечтаната от него кариера в голям отбор.

- СреЩнах се със Стоян Йорданов и с Любомир Царев... Богда гопости, той бе по това време администратор на "червените". Всичко бързо се уреди, защото нещата бяха поставени професионално. На 1 януари 1985 година заминах за София...

2.

ДОШЛО Е ВРЕМЕТО. ДОБРО УТРО, ЦСКА!

Малцина могат да си представят какво значи един млад футболист да бъде прием в отбора на ЦСКА многократен шампион на България /по едно време - 12 пъти подред/, отбор с положителен баланс в срещите си с всички български отбори, отбор с най-значимите клубни успехи за българския футбол... Имаше години, когато почти целият национален отбор на страната ни бе съставен от играчите на ЦСКА.

Всички разбират, че ако се мериш високо най-добре е да се добереш първо до армейския отбор... Не се стига нито национален тим, нито "Барселона", от "В" групата. Може от "Левски", може от "Ботев", може и от "Локомотив"... но най-сигурно - след като си поиграл в ЦСКА... И въпросът е не само в авторитета. Истината е, че спортната подготовка в ЦСКА винаги е била първа по качество, първа по интензивност, най-близко до идеалния за европейските професионалисти вариант.

Но историята помни и добро и лошо. Твърде много футболисти, дошли на стадион "Народна армия", не само че не липнаха нагоре, но и като че с гари ги привързаха за резервната скамейка.

Конкуренцията в ЦСКА е била винаги ужасяваща. След като поседят месеци, и дори години, за да изиграят по няколко минути в няколко мача, нещастните романтици безславно се връщат откъдето са дошли или поемат

пътя по други, не толкова привличащи ги отбори.

ЦСКА най-напред смазва с името си и изискванията, които се предявяват още с пристъпването на прага...

Казват, че първият ден новодошлият се чувствува като корабокрушенец, стъпил на канара сред яростните вълни на морето. От това неуютно място с сразеният от присъствието на твърде много футболни кумири край него младеж, губел свежата си сила. С време бездействието и пълзящото отчаяние хвърляли мнозина в бездната на забвението...

Но това не се отнася за Стоичков.

...защото съм най-добрият!

В първото тренировъчно зъбато януарско утро, сред ослепителната група на големите футболни звезди на страната ни, се появава и момчето от "Хеброс". Куриозен факт сам по себе си, защото в ЦСКА дори пришелецът от "Б" групата е събитие. А този път - чак от аматьорската "В", където, казват, тренирали по два-три пъти седмично. Колкото в някоя група за здраве.

Само че още при първите спринтове звездният състав вижда пред себе си петиме на новобранец. "Това още нищо не значи" - ще си кажат те в началото, - "и кучето тича бързо, но с футболната топка борави отвратително." Само че Стоичков, освен че бяга бързо, и с футболната топка се справя забележително.

Георги Димитров, Здравков и Стойчо Младенов, Йончев и Пламен Марков, съгражданинът на Ицо Георги Славков... всички явно са озадачени. Казват, че тогава го попитали: "Зощо си дошъл в ЦСКА?" А Христо им отговорил "Защото съм най-добрия!" Възцарила се напрегнатата тишина. Било е много важен момент, ако изобщо го е имало. Тогава би могла да се породи убийствена неприязнь на старите към новия. Отровната боязнь на тези от горните етажи

срещу онзи, който се изкачва по стълбата към техните владения.

За щастие на футбола Ицо е дошъл сред наистина големи и по майсторство и по дух хора. Миг и... всички се заливат с очистителен, спонтанен смех. Христо е прием в отбора, те му прощават неговото почти болезнено самочувствие. То не е дебелашката броня на нищия по дух, сполучил да стигне власт или да заграби нещо. Стоичковата вяра в безпредецентната сила, вселила се в него, е божията благодат, дала му да сътвори толкова много във футбола - за радост на хората.

Нищо, че госта седмици след това и той прекарва по резервните скамейки. Правят впечатление, обаче яростните му усилия в минутите, когато сменя някого на терена, да играе най-бързия, най-мощния и най-точния футбол.

Най-хубавите години

Самият той вижда себе си в онова време така:

- Сигурен съм, че това бяха най-хубавите ми години. Когато за пръв път стъпих в ЦСКА бях истински шокиран, стреснат. Край мен се появиха футболисти, които бяха каки-речи националния отбор на България. Колкото и да се силех да не унивам пред факта, темереспектирах търде силно. Но още с първата тренировка те ме приеха с неочеквано топло чувство. Георги Димитров, Георги Велинов, Лъчазар Танев, Стойчо Младенов, Георги Славков, Радко Здравков, всички просто ми подадоха ръка и това ми помогна много да стана футболист. Ако не бяхамеприеливонезигодини... не зная какво бимоглодстане. Якимов, Пенев, Никодимов,

всичкитесъщо "имат пръст" в това да стана добър футболист.

Известни са перманентно напрегнатите отношения на Христо Стоичков със съдиите на терена. Понякога си има госта разправии и с официални лица, служители, мениджъри. И пресата не му проща - па макар и по "тиражни" причини. Но много по-друго е отношението му към истинските познавачи на играта, треньорите, играчите.

- Към всеки треньор пристъпвам с доверие и разбира се, с голямо уважение. Високо ценя българските специалисти. Никога няма да забравя Манол Манолов. Той е известен по цял свят. И аз винаги съм го казвал - той спомогна за моето развитие, той ме наложи в ЦСКА. Помня го като човек, който чувствува точно играта, момента от играта и състоянието на всички, които играят в момента. Той е треньор от световна класа. Работил съм и с Цветан Атанасов. По мое време в ЦСКА той беше малъг треньор. Току-що завършил футболната си кариера. Неговата задача бе подготовката на нападателите. Такова разделяне на обезателствата при треньорите даваше резултат - полезно беше и за цялото нападение на ЦСКА и за мен.

Особено приятелски с нас се държеше Стоян Йорданов. Но той умееше да сменя тактиката. При необходимост заставаше търъдо на своето и ни караше да тренираме двойно и тройно, ако преценеше, че сме се разхлабили. Председател на клуба по онова време беше Боби Станков. Правеше ми силно впечатле-

ниеслюбовта си към футбола. Драго ми става на човек, че съществуват такива хора...

Най-лошите месеци

Едва пет месеца тренира и играе Христо Стоичков в ЦСКА и съдбата го подлага на огромно изпитание. От случилото се на 19 юни 1985 всеки можем да изпадне в nihilизъм. Каква играчка сме всички ние при непредсказуемия ход на събитията! Никакъв Стоичков нямаше да играе в "Барселона" и много по-малко хора щяха да споменават България, ако след драматичното му изключване (и на още неколцина футболисти) "завинаги от физкултурното движение" не беше настъпила разумна корекция и опрощение.

Футболът ни по онова време погиваше от отровния зъб на запалянковщината. Вместо ясната представа, че големите противници са тези, които правят голем спорт, и "Левски-Спартак" и ЦСКА "Септемврийско знаме", както се наричаха тогава "вечните съперници", водеха "Пуническа война" помежду си - с всички сили и средства. Подклаждана от запалянковщината на някои високопоставени личности войната се изразяваше и на терена, където играчите се държеха понякога едни към други по най-непрофесионалния начин: нанасяха си гори умищлени травми. Електрическият заряд от игрището се пренасяше и сред публиката. На трибините бродеше призракът на озлоблението...

В злочастния мач ескалацията на напрежението достига връхната точка. На трибините седят "обикновени" и "високопоставени" запалянковци. Футболистите се чувствуват длъжни да направят само едно: да спечелят. Мачът скоро заприличва на танкова битка. При резултат 2:1 за ЦСКА, вместо да отделят с бетонна стена гибелното смесване на нерви с футбол, някои от тях се

впускат в саморазправци в явна неприязнь към съдията.

Мачът е прекъснат. Финалът е опорочен. По давление от най-високо място, двата отбора са резтурери. На място възникват новите "Средец" и "Витоша", две твърде безлични и конфузни формирования, чиито имена веднага си спечелват трайната неприязнь на привържениците на всеки от предишните клубове.

Няма носител на купата. Diskвалифицират се първите два състава и в първенството на страната... шампион става третият. Но най-голяма е трагедията на неколцина футболисти, които са просто дебело зачертани...

Можете да си представи какво е било в сърцето на Христо Стоичков. На 19 години - изключен завинаги? Едва усетил истинския футбол в жадното си за игра сърце и ... изключен завинаги! Току що приет в най-добрия български футболен клуб и - "заличен от бъдещето"!

Съдбата на лидера

Истина е, че най-често на големите, на водещите отбора футболисти, приписват провала при някоя калпава игра на всички. Затова тежко на лидера, ако няма около себе си поне неколцина силни като него, за да се дели и вината и славата поравно, и те да станат поносими...

Христо Стоичков имаше щастлието да е сред големи спортисти в славното време на мачовете му с ЦСКА. В "Барселона" сега е същото.

- След като бяхме опростени от наказанието да не играем никога повече футбол и аз и другите мои колеги по нещастие с настървение се върнахме във футбола - говори той. - ЦСКА, макар и под името "Средец", отново стана отличен отбор. Старши

тренъор - Димитър Пенев. Негови помощници - Трънков и Петър Жеков. Отначало председател на футболния клуб - гимнастикът Никола Проданов, после се завърна Боби Станков. Четири-пет години ние бяхме много добри. Спечелихме много победи. Защото се разбирахме, играехме амбициозно. Димитър Пенев познаваше не само играта, но и нас - в играта. Вярвахме му напълно. Никой не се смяташе за нещо повече от другите, всеки си вършеше работата и се гордееше, когато я свърши добре.

Спомням си колко грижовен към нас беше Добри - домакинът на отбора... ами Сашо, шофьорът ни... казвахме му, че е велик, че е майстор. Не се забравят приятели като Венци - оператора. Или Боби Божинов - и той беше администратор по едно време. Всичко, което постигнахме дължим и на докторите, които много бързо ни възстановяваха от умората. Имахме и добри масажисти - със здрави ръце. Знаеха как да се погрижат за нас.

За тези години, много или малко, станахме с пъти шампиони на България, спечелихме 4 - 5 купи... От ЦСКА винаги са излизали добри футболисти, не само по мое време. Аз имах късмет да наследя и да се ползвувам от една традиция. Поколения преди мене тук са започнали да правят добър футбол. Създавала се е школа, утвърждавали са се правила, има дисциплина, всеки схваща огромната отговорност, която поема, щом сложи фланелката на армейския отбор.

Всичкото може да кажа не само за футбола, а и за много други спортове. Дано винаги е жива тази традиция.

- Струва ни се, че макар и от Испания, Вие следите с внимание какво става в ЦСКА и в българския футбол?

- Аз играя за българския футбол... ЦСКА също не може да забравя, защото му дължа много... Сега председател на футболния клуб е приятелят ми Валентин Михов. С него се запознах още преди да го дойде във футбола. Според мен от голямо значение е, че той познава всичко в бизнеса, но не се държи като търговец в храма на футбола. За него футболният клуб е като храм и той държи на почтени и ясни отношения между всички, които са в този храм.

Валъо работи повече от другите и затова постига повече. Никой не го е покровителствувал никога, не е бил протеже на никого. Сам постигна много. И стана председател, защото много обича футбола и разбира от играта. Милее за футбола. Като него трябва да са хората, които управляват някой футболен клуб.

Как се живее в голем отбор

- Страхувате ли се, че ЦСКА може да тръгне някога надолу? Преживявате ли факта, че победите на отбора вече не са така сигурни, както едно време?

- В клуба сега се създава нова генерация добри футболисти. Ако от един състав излязат 4 - 5 основни играчи и на тяхното място се появят съвсем млади и неопитни футболисти, силата на отбора не може да бъде същата. Опасно е в такива моменти нетърпението

на запалянковците. Хората, които поддържат страстно отбора сякаш най-бързо губят търпение и дават простор на нервите си. Създава се напрегната обстановка, която рефлектира най-вече върху треньора. Той получава упреци, играчите губят смелостта си да експериментират, гледат да прехвърлят отговорността на други. Привържениците и хората, от които зависи съдбата на футболисти и треньор, прябва да знаят, че в този момент е необходимо търпение.

Конкретно за ЦСКА нещата стоят още по-остро. Там винаги искат първото място. Второто е трагедия. Можете да си представите колко непосилно е за дошлиите от някой малък провинциален отбор момчета преследването на такава цел. Голяма е честта да се играе за ЦСКА от една страна, от друга - това е и огромна тежест.

...Когато човек играе в отбор от Сливен или Бургас, от Стара Загора или Благоевград там всяка победа над ЦСКА, "Левски", "Славия" или "Ботев", да речем, се превръща в празник. В тези отбори сякаш е по-приятно да се живее. В ЦСКА няма много поводи за празници. Може би само веднъж-два пъти годишно. Всичко останало е маркирано като задължителна победа. Може да има само разочарования...

3.

ДИМИТЪР ПЕНЕВ: "УНИКАЛНА ЕКСПЛОЗИВНОСТ"

Димитър Пенев, треньорът на нашия национален отбор за световното първенство '94, коментира изключването на Стоичков от футбола.

- По това време бях треньор в Кувейт. Когато се завърнах нещата се бяха развили катастрофално бързо. Няколко футболисти от двата отбора бяха изключени, сред тях и Стоичков. Но той не можеше да си представи, че няма да се занимава с футбол. Това му се струваше като смъртна присъда. Не беше престанал да тренира - въпреки, че някои, недоброжелателно или от простодушие му подхвърляха: "бездислено е". Стоичков бе откомандирован в поделение в Стара Загора да отслужи военната си повинност. Когато със Серги Йоцов се ангажирахме да водим подготовката на създавания под ново име отбор "Средец", ние настояхме да се върне в София и да продължи с пълни сили подготовката си. Инесамоние-мнозина разбираха, че една нелепа случайност, един парадокс, не бива да отнеме толкова ярка звезда от футбола. В крайна сметка разумът надделя, Стоичков се върна на терена. Помня как сутринта, преди мача ни със "Сливен", го картотекирахме, а след обяд го

взехме с кола от поделението в Стара Загора. В 17 часа беше вече в Сливен, съблече военната униформа, излезе на терена и, макар и без каквато и да е специална подготовка дълго преди мача, вкара гол. Мачът завърши 1:1...

И ние и "Витоша" по това време изживяхме труден период. Разбити бяха структури, които дълги години осигуряваха добри възможности за професионална подготовка. Въпреки това и двата клуба оживяха и постепенно пак достигнаха високото ниво, характерно за техния футбол. По това време при нас израстнаха Любислав Пенев, Танев Костадинов... С тях Стоичков имаше сигурни партньори, както и те в негово лице. Не напразно всички те сега са цвета на футболните шампионати на някои европейски страни.

...Разговаряхме с Димитър Пенев точно на Димитровден, настроението беше добро, България играеше в своята квалификационна група за световното първенство в САЩ, до което оставаха около 600 дни, кафето и торта бяха сладки и особено ценни в кризисното време, когато много неща за много хора бяха само поглед към някоя витрина... Говорехме и за това какво има и какво няма сега, да речем във футбола. Неусетно нещата се пренесоха от блестящите нападатели, като Стоичков, към забравяните търде често, но също блестящи бранителни, какъвто беше Димитър Пенев.

- Истина е, че камерите са насочени, а перата изострени, обикновено за стореното от нападателите. Не се ли отчайват бранителите от такова пренебрежение? - питаме Пенев.

- Това е световна практика - ни казва. - Бранителите са свикнали. Струва ми се, че причината е от психологически характер. Хората са дошли да

гледат венеца на играта - попадението във вратата. Това е най-вълнуващото. Най-интересното. Нападателите са стремят към гола. Към най-очакваното. Бранителите им пречат... Как да обичаш такива хора...

Пенев се тревожи за рехавата линия на отбраната в нашия национален отбор. Илиев, Трифон Иванов... още неколцина... Ами ако някой се разболее, ако отсъствува... Има малък избор.

Виновни за по-ограничения брой защитници, за техния дефицит, според някои е и настроението в медиите. Вратари и нападатели шествуват във фотопрограмите, а бранителите се споменават, когато получат жълти или червени картони. "Бранителите" - ето една добра тема за бъдеща книга, където Димитър Пенев би зал подобаващо място... А до тогава - защо все пак се получават толкова конфликтни ситуации между бранители и нападатели? Болестли е бруталният футбол срещу нападателите?

- Футболът винаги е привличал вниманието на търде много хора. Някога това беше от чиста любов към отбора. Но винаги - чиста любов с много страсть, вложена в това чувство. Което пък води до ревност, домъст, до търде горещи и дори неразумни действия. Днес са намесени и други интереси - на фирми и спонсори, на цели индустрии или на групи хора. Победата или загубата се свързват с големи печалби или загуби. В тях участвуват и футболистите на терена. Затова и бранителите понякога са безкомпромисни към нападател, втурнал се в наказателното поле. Един добър удар на такъв нападател и... търде много надежди се изпаряват. Всеки от класата на Христо Стоичков има перфектно досие сред противниците си. Там са

запечатани неговите добри или слаби страни. Колкото по-опасен е нападателят - толкова покрути или внимателно подбрани и завоалирани действия се предприемат срещу него. Твърде често Христо е провокиран по най-различни начини. Знае се неговият прям и открыт характер. Такива хора са непосредствени. Каквото мислят - тего казват. Реакциите им са мигновени. Той има действително превъзходното, в чисто игрови план, качество да реагира мълниеносно. Той е непредвидим в действията си с топката, защото може в миг да промени посоката или темпото. Но често е непредвидим и в своите реакции. Когато един бранител го провокира два, три, четири пъти с подкосявания, удари по глазените, с невидими за зрителите, но болезнени и обидни удари с лакти и юмруци, реплики и жестове, душевно чисти нападатели като Стоичков често не издържат и отвръщат по най-лошия за тях самите и най-желания от провокатора начин - отвръщат. Правят го не отмерено и прикрито. Те го правят така, че всички виждат. И се възмущават. Стоичков е чист нападател. Под думата "чист" разбирам футболист, който се стреми да играе изключително в рамките на правилата. Той не се стреми да преодолее противника с груба сила, с непозволени средства, неизмолвадузис поведението на терена, не се преструва. В неговото поведение водещо е мъжкото начало. Рицарското отношение към противника и към играта. За него тя е "феър плей". Разбира се така играят повечето надарени спортисти. Ако някой има по-малко качества той се мъчи да компенсира с нарушаване на правилата, с хитрости. Изкарването от равновесие на

противника влиза в "играта" при тях...

- Често сте си говорили и за взаимоотношенията на Стоичков и съдиите... Осъзнава ли той, че битката му срещу решението на съдията е загубена кауза?

- Не само срещу съдийско решение, но и срещу бездействието на даден съдия. За нападателите по-страшно е бездействието на съдията. Ако арбитърът няма тънкия нюх да различава груби и тенденциозни действия на бранителите, макар и прикрити понякога госта умело, той оставя нападателя беззащитен в пълното с опасности поле пред противникова врата. Това е, което най-често действува на нервите на нападателя и Христо Стоичков не остава извън правилото. Разбира се, винаги след като изстине жаравата от горещия протест, той се укорява, зарича се друг път да бъде много по-сдържан. Несесъмнявайте, че добре разбира същността на нещата. Но такава е натурата му - той е горещ, темпераментен, искрен и неприкрит. Не може да бъде друг. Иначе не би бил Христо Стоичков. Испанската публика го е разбрала. Тя го обича. Христо има безчет почитатели. Със сигурност Испания сега е страната, където "българин", като националност, звучи и се приема най-добре в Европа.

- Какви са футболните качества на Стоичков, погледнати строго професионално?

- Той е един огромен талант. Преди да говорим за качествата му трябва да се почертае още нещо: Христо умеет да използва своите възможности по най-добрая начин! Не всекиму е даден такъв нюх - да избере най-правилното решение как да използва бързината, силата, гъвкавостта на ставите или периферното си зрение, например.... Най-главното

при Стоичков е неговата скоростна техника. Може да прави с топката при главоломен спринт това, което друг добър футболист прави само при ниска скорост или от статично положение. Всички сме се удивлявали как в части от секундата изскуча пред другите и ситуацията на терена се променя коренно! Експлозивността, с която действува е от мащабите на най-доброто, познато досега в историята на световния футбол. Само Кройф и от части Пеле, от тези които познаваме и които развиха дароването си, са действували като него. От тук идва и желанието на Кройф да го има в отбора си. Пеле, който също познава играта му, с удоволствие го наблюдава. Стоичков постига много голове с изненадващ удар в движение. Вратарите се стрхуват особено много от такива футболисти. Колкото и силен да е един шут, ако той е предшествуван от добре видяна и почувствана подготовка, зоркият бранител на вратата винаги може да се подгответи и предотврати гола. Но когато ударът го идва в най-неочекван момент - реакцията обикновено идва късно. Вратарят не може да бъде в напрежение непрекъснато. При него степените на концентрация се редуват с разпускане, както и при всеки човек, при всяка дейност. В такива моменти Стоичков често пронизва вратата....

Що се отнася до ръста му и играта му с глава небих казал, четему създават проблеми. Той е класически ръст за футболист. Играе и с глава (постигал е и голове), въпреки, че по принцип предпочита да действа с крака. А когато шутира с левия - често зрителите се наслаждават на най-красивото в играта! Неговият пас е идеален. Точното подаване се предхожда от една безупречна преценка на

игровата ситуация.

Около Христо Стоичков става най-горещо, когато интересите на нашия национален отбор и на клуба "Барселона" се кръстосат. Няма леки мачове - и за българите и за "Барселона", така че съдбата често отрежда Христо да играе в една седмица два мача. Ако той беше "национал от средна величина" това нямаше и да се забележи. Но щом трябва да бъде разкъсан на две части - някои остават обидени. Или хората от Пиринейския полуостров или хората от Балканите...

Обикновено нашият футболист и босовете от "Барселона", идват в София навреме. Испанците молят да се разреши на Стоичков да изиграе срещата на клуба си в събота, а за българския мач, в сряда, да пристигне направо на стадиона, където е квалификацията. В понеделник и вторник гори ще може да направи една-две ансамблови тренировки. В Българския стан се възпротивяват. Как така ще играе добре с нас след като е пропуснал няколко тренировки? Испанците пурат: "Но това е Стоичков - няма да имате проблеми... Не помните ли колко пъти футболистите от един отбор се срещат на летището, но щом са добри - побеждават. И после никој се разделят..."

Треньорът на националния отбор е в правото си да негодува. Различни хора започват да хвърлят обвинения срещу несимпатичния им Стоичков. "Той пренебрегва интересите на България! На своя глава си отива! Предпочита да играе в Испания! Заради парите!"

Непонятно е защо се стига до такива заблуди. Истината е, че Стоичков не може да вземе никакво решение. В случая той изпълнява волята на своя работодател - да говорим точно, макар и грубо - "Барселона" е клубът, който го притежава. Дори този клуб и ръководството му да нарушават някой точки от

договора - сметка трябва да се търси от "Барселона", а не от Христо Стоичков.

Димитър Пенев няма особена охота да говори за това дали Стоичков е наистина в юлгъм националния отбор, дали играе по-лошо отколкото в "Барселона", дали някой път такава спорна ситуация може да се реши толерантно и в разговор с Кроийф, които да не "пресилва" Христо в съботния мач, а да го използва повече като психологическо оръжие. Но създаването на излишно напрежение, твърдата позиция - "или ще е в лагера през цялото време, или няма да е в състава на отбора", може да нанесе голяма вреда. Иначе от такова дърпане най-страда самият Стоичков - може да бъде "разкъсан". Такава е съдбата на големите...

Във всеки случай не е истина, че пази силите си, че не играе колкото може в националния отбор. Христо има достатъчно сили и по природа е боец. Нещо повече - той е от туня на онези горещи бойци, които не обичат да губят. Те не си пестят силите като обикновените средняци. Стоичков няма такъв ген - да не дава всичко от себе си, когато е на терена.

Разбира се, и Пенев има своите аргументи, че е по-добре да има повече време за обиграването на Стоичков с останалите нападатели в отбора.

Отново в разговор е Димитър Пенев.

- Мнозина са сигурни, че Вие сте този, който му е повлиял добре в развитието му като футболист...

- Възможно е при нашата обща работа да сме си повлияли взаимно. Когато започнахме той беше малъг футболист, а аз - малъг треньор. Не може да се каже, че е лесен като характер. Настроенията му се менят бързо, често положителното се регува с отрицателното. Може да каже нещо или дори да действува прибързано, без да е обмислил. В такива

моменти най-смешното ще е треньорът, или който и да е друг, да приеме позата на обиден и да се конфронтира, да се наложи със своята сила и власт. Който го познава, знае че ще дойде моментът на отрезяване, на нова преценка и Христо Стоичков ще погледне по-спокойно на нещата, отколкото при първата си реакция

Общо взето положителното преобладава над негативното в реакциите му при житейските или игровите ситуации. По-сложно е, когато не топката е в центъра на събитието, а взаимоотношенията с бранители или със съдията...

Димитър Пенев разчита много на Стоичков за голямото изпитание - квалификациите и играта на националния отбор на световното първенство в САЩ. Беше се върнал току що от родното си село. Беше дал на децата 6 тонки и няколко екуна. Като личен подарък и "инжекция" за тръпящия спорт в трудното ни време. Откъде ще израстнат новите "стоичковци", и новите "пеневци" за футбола ни? Не линеят ли нашите отбори, дори и в "A" групата? Можели треньорът на националния отбор да събере екип, ако, негай боже, играещите в чужбина получат контузии или самолетите им не кацнат поради лошо време или стачка на диспечерите? Смешно е, но е и страшно да си признаям колко често сме на ръба...

...Говорим за безмилостното време. Почти няма клуб у нас, който да е с две игрища, едното за подрастващите. Говорим за тези всесилни бизнесмени. Все още спонсорират, ако се решат на това, единствено първите отбори. Няма перспектива, няма грижи за малките. Няма ги малките турнири, няма ги училищните или кварталните първенства...

Имаме засега един Стоичков и още неколцина

футболисти от класа. Имаме и треньори, които знаят как да работят. Но организацията на тренировъчния процес у нас е зависима от много проблеми без милост. Затова и към края стигаме до заключението: да ни е жив и здрав Стоичков... Пък после ще видим.

Христо е избранник на съдбата

В разговора се намесва лекарят на националния ни отбор. Д-р Гевренов ни разкрива от своя гледна точка силата на Стоичков, неговата уникалност като футболист:

- Стоичков е със завидни функционални качества. Дори големите спортсти често пъти имат някакви здравословни отклонения. Често сме срещали, че еди кой си бил обиден от съдбата. Участието му в спортни занимания едва ли не било противопоказано, но благодарение на упоритостта си - станал шампион. Не, при Христо Стоичков нещата стоят желязно: той няма и никога не е имал каквито и да е здравословни отклонения! Нещо повече: невероятната гъвкавост на глезните му стави е предпоставка за съвършената техника, която ни показва по време на играта. Неговият пас и изненадващите удари са възможни поради качеството на тези стави. При тях има по-големи възможности за промяна на посоката, за повече бързина и сила при удара.

Добре изграденият му организъм го е предпазил от сериозни травми. До сега няма нито една оперативна намеса! Незнайали не е за книгата на Гинес, защото футболисти от неговия ранг и с такава продължителност на кариерата си обикновено са посещавали по няколко пъти хирургическите отделения...

- Има ли проблеми с килограмите? Какъв е неговият режим по време на тренировка и състезания?

- Не, той е щастливец. Не е гастроном, храненето за него е нещо нормално, не е придиричив, не изпитва глад и не се нахвърля върху храната. Неговото тегло е около 71 - 72 килограма. След мач спада с 2 - 3 килограма. Случвало се е до 4 килограма. Но бързо се възстановява. Всичко това е и предпоставка за доброто му самочувствие. Здравият човек винаги е по-жизнерадостен и по-активен от страдащия. С една дума - природата го е създала за големия футбол, за нещо изключително.

В "работилницата" на треньора Пенев и лекаря Гевренов има много интересни неща. Програми от подготовката на други клубове, медицински книги и списания, някакви изследвания, планове, отчети, снимки, нахвърляни на късчета хартия знаци, понятни само на просветените във шифъра им или на авторите им... Тук може да се открият наши или чуждестранни прозрения, тактикуите на национални отбори или клубове... Може да се разгадае защо Кройф осъжда понякога Стоичков на известна пасивност, защо има две тактики свързани с българския нападател. Ако Стоичков е поставен в центъра - играт на "Барселона" има един характер. Ако Стоичков отива по фланга - друг... Футболът, в изпълнение на големите треньори и играчи, прилича на добре подгответи военни маневри. В тези маневри е възможно всичко. Възможно е да се постави големият играч на пейката за да се запази от агресивен бранител. Или просто, за да се изненада противникът, който месеци преди това е планирал всичките си действия главно към обезвреждането на Христо Стоичков, да речем...

Оказва се, че и при тези "позиционни въпроси" Стоичков има нюх кога е добре да се следва безпрекослов-

но тактическата задача на треньора и кога - да вземе свое решение, да промени тактиката. И да се изправи противникът пред загадка. Разбира се, за да направи това човек трябва да има и качества и подготовка. Такива, каквито са качествата и подготовката на най-големите, на носителите на световните призове от рода на "Златната обувка" - Мюлер, Кроийф, гении като Пеле и необикновени личности, като забуления вече от пelenата на времето сър Стенли Матюс... И Стоичков.

...Тръгваме си с един брой от списание "Барселона". Големият футболен град, олимпийският град Барселона, си има и своята футболна трибуна. Щом го разтвориш - "Стоичков", както им е по-лесно да го назват, или "Стоичков" - да го пишат, се изправя от десетки страници пред теб...

4.

ВАЛЕНТИН МИХОВ: "... В БАРСЕЛОНА - ТОЧНО НАВРЕМЕ!"

Човекът, който направи най-големия трансфер в нашия спорт, е председателят на футболнния клуб ЦСКА Валентин Михов. Четири милиона долара, разпределени на първоначални и редовни следващи вноски, днес създават спокойна и сигурна атмосфера. ЦСКА е като зелен оазис сред сухата парична пустиня, през която едва пъплят другите български футболни отбори. Ако един ден от стадион "Народна армия" към европейските терени тръгнат нови знаменити майстори на футбола, ще трябва да са благодарни на Христо Стоичков и на всички, осигурили по перфектен начин подготовката им.

Христо Стоичков държи на съветите и мнението на Валентин Михов. "Валъо" познава както добрите черти, така и странностите на футболиста и го предпазва от някои необmisлени неща. Двамата заедно могат да намерят добро решение на почти всеки въпрос.

- Трансферът на Стоичков в "Барселона" го идеше точно навреме - казва Валентин Михов. - В най-добрата възраст, при най-добро съчетание на неговите физически и спортно-технически качества.

- Отначало договорът беше до 1995 година, след това се появиха нови клаузи. Каква е конкретната полза за ЦСКА?

- Новият ни договор е до 1997 година. Ежегодно получаваме по около 700 000 долара. Това е сериозна сума, от нея ще се ползват и майсторите на футбола в ЦСКА и младите футболисти.

Твърде възможно е майсторите, които ще гледаме на прага на две хилядната година да са момчетата, израсли и от парите на "Барселона", от победите на "Ноу Камп", "Уембли" и пр.

Нека помним това, защото както всички и Стоичков на своя ред ще бъде и хвален, и отричан. Към големите съдбата се отнася като ревнива жена към любимия си - от преклонението до кинжала е само стънка разстояние...

Валентин Михов е сред футболните мениджъри, които умеят да виждат през години напред. Иска му се парите от Стоичков да се превърнат в зелени терени, по които да тичат здравите крака на футболното ни бъдеще. Дали милионите да възхнат живот на динамична детска школа или с тях да се купят услугите на готов играч? Първото е по-добро. Стоичков е на същото мнение - да се създаде и у нас европейски по вид и дух център за млади дарования. По този начин божият дар, вложен в таланта му, не ще угасне след краткото спортно лято, рамкирано от биологичния ход на времето. Стоичковият футбол ще живее във времето у децата, станали майстори в школата на ЦСКА...

В кабинета на Валентин Михов има солидна кодакова снимка, от която Стоичков ни гледа със загадъчна усмишка.

- Не, не е загадъчна - смята "Бат' Валъо", както го нарича понякога Стоичков, - напротив, струва ми се, че е израз на непосредственост. Стоичков е твърде прям и искрен човек. Нещо повече - той е добър човек, състрадателен човек. Колкото непримирим и острън на терена - толкова е доверчив и склонен към помощ и приятелство в живота.

Мнозина смятат, че тази черта е причината да печели несметен брой приятели. Северната надменност на Кройф държи на почетно разстояние южняшките

сърца на испанците. Но те са като широко отворен дом за българина. По време на своите срещи и преговори в Барселона Валентин Михов е имал възможност да почувствува магията, с която Стоичков привлича обичта на камалонците.

- Тези, които обичат футбола са щастливи ако могат да разменят някоя дума с него - казва той. - Едно здрависване или дори допирane до рамото на Христо за запалнянето на "Барса" е голямо събитие. Веднъж бях забравил да взема със себе си прибори за бърснене. С Христо се канехме да се разходим и реших да си купя междувременно това, което ми трябваше. Без да се съобразим с часа спряхме пред големия магазин "Корт Инглес". Беше вече затворен. Зад нас, обаче бе израсла обичайната опашка от почитатели на футбола. Тръгнахме си, но хората ни попитаха какво искахме - може би да влезем в магазина? Не, казахме им, няма никакъв проблем - става дума за четка, крем и няколко ножчета за бърснене, ще ги вземем отсреща, от малкото магазинче! В този момент се появи директорът на магазина, който си тръгваше от работа. Каза, че не щеси прости никога, ако "Стойко" и приятелите му се разочароват от "най-добрия магазин" в Барселона. Веднага се обади в полицията, компютърната система, охраняваща щандовете през нощта беше изключена, ние влязохме, директорът ни предложи необходимото, избрахме, поднесе ни го, и тъй като в касите не оставаха пари през нощта берешено да заплатим покупката на следващия ден.

Христо Стоичков е добър човек

Размисляйки върху тази случка усещащ изящния такт на испанците: готови са на всичко за да доставят

удоволствие на звездата, но в същото време не накърняват и чувството за достойнство и професионализма - така както те отиват с билет на стадиона да гледат изкуството на Стоичков, така и той, /или приятелите му/, заплашат добрата стока, която се предлага. Ако

бяха бутнали самобръсначките в джоба като подарък у всички би останало чувството, че се е прекалило с лустрото.

...Чест е за професионалиста да предложи добра стока, чест е и да заплати за желаната първокласна покуника. Както поднася футбол от необичайна класа, така на Христо му се иска и да притежава свои уникати. Колама, разбира се, е една от възможностите.

- *Христо е много добър шофьор - разказва Валентин Михов. - Познава Барселона като петте си пръста, а изглежда и каталонците така добре познават неговата кола, че доколкото могат му спестяват неудобствата на напрегнатия трафик. Наскоро получи кола, направена по поръчка. "Мерцедес", с някои подобрения в купето и в някои системи.*

- Какво впечатление ви направи жилището на Стоичков в Барселона?

- *Сега той живее в един от най-хубавите квартали на града, там са къщите и на съиграчите му - чужденци - Куман и Лаудруп. Когато човек влезе в дома му първото впечатление е поразяващо: всичко е подредено, точно поставено на своето място. По това колко обича футбола и колко много държи на всеки мач няма спор. Домът му е като музей. Един до друг стоят екипите, с които е играл в различните отбори. С особена почит се ползват футболните обувки. Всичките, с които е играл някъде, са тук. В кръпки са "златните обувки" - не символа на онези 38 гола, които постигна в нашето първенство и*

заради които спечели "Златната обувка" на "Франс футбол", а истинските обувки. В кръпки са защото и той, както Митата Якимов, а и много други, не обича да ги сменя често. Много футболисти привикват към някой чифт и играят с тях докато не се разпаднат...

...И Стоичков, както повечето спортсти /а защо не и артисти, моряци, миньори.../ вярва в съдбата, в някои сили, които са непонятни и скрити от нас, но съществуват. Когато влиза в игрището той докосва земята с ръка и след това се прекръства.

- *Христо е много сантиментален - продължава Михов. - Той иска всички около него да са щастливи, да се чувствуват добре. Той е лидер по характер, държи много да бъде пръв. Да бъде най-добрят. Но в същото време признава качествата и достигнатото от другите. Неправилно бяха изтълкувани думите му за Георги Аспарухов. Никога не е поставял под съмнение таланта на Гунди. Отнася се с голяма почит към неговата необикновена дарба и постиженията му. Всеки остава в своето време - нима Стенли Матюс или Пушкин могат да се поставят на кантар с Гаринча, Пеле или Крайф? Ако Аспарухов беше отишъл навремето да играе в добри европейски отбори и той щеше да постигне повече. Но така или иначе засега само Стоичков е европейски шампион. Двамата - Аспарухов и Стоичков са като два стълба в историята на нашия футбол. Дано и други стигнат техните мащаби в бъдеще.*

- А какво си казвате по телефона?

- На Христо никога не му дотягат разговорите за футбола - казва Михов. - Това е характерно за всеки професионалист - професионалната тема да е най-близко

до сърцето му. Често се случва вечер след 1 - 2 часа телефонът ми да звънне и да чуя познатия глас: "Бам, Валъо, я включи телевизията - дават днешния мач..." И с Христо започваме да коментираме играта на "Барселона" или неговата лична игра. Два телевизора и един телефон... И двама души, почти в двата края на Европа, единият на Балканския, другият на Пиринейския полуостров, гледат и говорят за едно и също нещо... "Сега ще видиш какво ще стане... Ето тук не трябваше това..." Христо помни отлично състезанието, той преценява ходовете си, тези на целия отбор, много е точен в оценките си...

- Свързвате ли Христо Стоичков по някакъв начин с идеите за развитие на ЦСКА?

- Да, ако станем акционерно дружество Христо може да бъде един от основните акционери. Ниеискаме да вложим много пари за германския футбол в скоро време. Тази идея му харесва.

- Как се чувствувате, когато сте на гости в Испания?

- Прекрасно. Той е необикновено грижовен човек за семейството си и затова у тях винаги е много приятно. Но трябва да подчертая, че много голямо е влиянието на съпругата му Марина. Може би тя е, която внася и поддържа голям порядък в дома. Христо винаги е добре и топло посрещнат в къщи, спокойен е, чувствува обичта към себе си.

- Кои фирми се интересуват от Стоичков?

- Сега е играч на "Кронос" - това е световно известен производител на обувки. Вече има футболни обувки "Стоичков", както има фланелка "Лендъл", с доста висока цена. Както тези на "Агуас" с Нетцер или с Уве Зелер.

Валентин Михов има и часовник с името на Христо Стоичков под стрелките. Серията с тези часовници е вече разпродадена. Както и в България членовете на клуба "Стоичков" си имат своите клубове и кафета - в

Търговище, например, така и в Барселона, особено в неговия квартал, са отворени няколко заведения "Стойков"...

Често пъти щедър до неразумност, той желае всички около него да са щастливи. Нунес, милионерът, който притежава "Барселона", се смее, че Христо харчи повече за приятелите и семейството си от колкото самият той. Христо не мисли само за парите. Той е гений. Неговите мисли са драгоценни...

5.

АДРЕС: СТОИЧКОВ...

- Че какво ти сторих? - пита Алкивиад ядосания Тимон в една от пиесите на Шекспир.

- Похвали ме - казва мъдрият човек

- Нима това е лошо - очудва се атинският военномачалник.

- Да, опитът го доказва всеки ден...

Та след толкова похвали редно е да видим Христо Стоичков и от "обратната страна". Поставен почти винаги "под прожекторите" на огромната футболна сцена, където се подвизава, той има освен много почитатели и много критици. Има неща, които се прощават на обикновения чиновник или търговец, но когато стане дума за необикновен талант - всички се взират в "поведението" на человека, когото обичаме или мразим.

"Относно слуховете за никакви негови младежки лудории, които го поставят в много негативна светлина, моето мнение е, че това са измислици, съпътстващи успеха и славата на всяка "звезда" - пише един много обичаш футбола човек. - Преди време се пусна и мълвата, че направил никаква катастрофа, с нашастен изход. Но това не е вярно, защото хората от селото, където уж станало нещастие, помърдиха, че не са чули за такова нещо. А те са, които биха коментирали най-вече подобна случка. Ние, истинските негови приятели, знаем всичко

за него и ще го защитаваме срещу опитите да бъде дискредитиран."

"Разочарована съм от него..." - пише Донка Цанкова от гр. Стамболовци. - Той е не само любimeц на "Барселона" и на Европа, но и на твърде много българи. Хиляди от нас, обаче, останаха разочаровани, когато не го видяхме на терена при толкова отговорния мач от квалификациите за европейско първенство България - Швейцария. Бях много ядосана на Стоичков. Исках България да победи на всяка цена и без него, за да се види, че киприските звезди не винаги са толкова ценни, колкото се мислят. Исках да запомни, че и във футбола, както навсякъде, незаменими хора няма. Животът няма да спре, ако Стоичков реши, че е незаменимият, и че от тази си висота може да диктува събитията. Да наказва, когато се чувствува обиден. Дори родината си.

Не се получи според моите желания. Истина е, че големите личности са големи, защото тяхното присъствие често определя категорично хода на събитията. Винаги е най-добре първите да са на първата линия.

Големият Стоичков беше длъжен, макар и контузен, да дойде и да присъства на терена. Па макар и да седи на пейката за резервните състезатели. В този мач той остана длъжник на българския футбол".

Всички в България помнят каква буря предизвика фиаското на националния ни отбор срещу Швейцария. Веднага то беше свързано и с отсъствието на най-добрия ни футболист от терена. Някои виждаха в случая обидата на Стоичков от това, че не бил посочен като капитан на българския национален отбор. От треньорска гледна точка в този факт нямаше нищо необикновено. Често капитани на отбора са не най-добрите футболисти, а най-опитните, най-

уравновесените, тези които в трудна или критична ситуация не ще се подадат на нервите си, сами биха успели да загасят някой възникващ пожар сред сътборниците си. А Христо е човекът, който сам разпалва пожари.

Много мастило се изписа и отпечати по случая. Много хора привлякоха внимание към себе си, заемайки позиция. Имаше драматични излияния като "предател", "самозабравил се", "дълъжник"...

Когато най-голямата Малеева - Мануела, се ожени за симпатичния си избранник от Швейцария срещу нея и цялото семейство Малееви също се надигна ропот: "предаде България". Мануела беше тази, която преведе българския тенис от тъмната страна на забвението към едно постоянно, най-често посрещано с удивление, афиширане на България. След нея оставаха още две сестри - също така популярни и даващи основание да смятаме, че ще стигнат и по-далеч от Мануела... Но когато голямата сестра се реши на еднотолкова човешко, лично, чувство и деяние - тя стана неприятна. Или удобен случай да се представи някой като родолюбец с днешни нападки и отричане на всички други заслуги...

Умерени футболни любители така коментираха "случая Швейцария":

"Не разбирам резкостта на обвиненията, с които се напада Стоичков, че не пристигна за мача на 27 април - смята студентът от София Владимир Костадинов. - Щом е имало, макар и малка възможност да се уреди здравето му, той не бива да се кори за предпазливостта си. Престъпно е, а не героизъм, когато боксьорът се състезава с контузена ръка или футболистът играе с болно коляно, когато неизлекувани спортници се хвърлят в състезания с ръск да се влоши здравето им".

Наричаме го "СИЛНИЯТ"

Писмата до спортивните редакции на вестниците, до радиото и телевизията, свързани с Христо Стоичков, почти винаги са ярко оцветени в емоционално отношение. Сякаш страстите, които изригват като вулкан от душата на човека, комуто са посветени, заразяват и авторите.

Много млади момичета също са се пристрастили към иначе далечния за моминските им коннекции и супров изкусител за мъжките сърца, наречен "футбол"...

"Безспорно най-талантливият футболист е Христо Стоичков. Човекът, който направи фланелката с номер 8 най-желаната за стомици хиляди деца по всички европейски страни, не спира да носи настроение. Неговото усещане за радостта от играта, чрез невидимите флуиди, които се разделят в необикновената му душа, се предава на съиграчи и на зрители, дори и на съперниците..."

Така пише Анастасия Атанасова от Новаково - Пловдивско. - Но за чудесните игри на Стоичков в "Барселона" най-често дочуваме по радиото или четем в пресата, понякога го зърваме по экрана... Не толкова, колкото бихме искали".

Момичетата обикновено смело смесват и връзват в един чувал всички качества на мъжа - физически, психически, професионални, нравствени... Мариана Ненова от Средногорие вижда идола си Стоичков така:

"За мен Христо Стоичков е шоумен. Талантът му като футболист е безспорен. Щедър и неудържим на терена, той кара малки и големи да се възхищават от него и да се стараят да играят като него. Неслучайно девизът му е "Винаги пръв!".

Бях много възхитена от думите, които каза

тренъорът на "Барселона", големият футболист навремето Йохан Кройф за него. "Христо е роден победител". Като Кройфи Пеле ми стана много симпатичен, когато в бенефисния си мач покани на терена и Христо Стоичков. "Кралят на футбола" е прав, че се е срещнал с изключително явление. В пожеланието към Христо - да стане като него в най-добрите му години, няма нищо случайно. Големият Пеле е видял на терена дарование от супер-класа...

Целият футболен свят дълго ще помни брилянтните изпълнения на този "изключително темпераментен, остър и безкомпромисен Стоичков, който буквально разпилява защитата на съперника и постига точно това, което иска..."

Аз съм член на огромна група момчета и момичета - почитатели на Ицо. Ние го наричаме "Месията". Наричаме го "Шумен". Наричаме го "Силният".

Моето лично преклонение пред него, любовта ми към Ицо, е особена. Той е идолът ми за мъж. Но не по критерия за красота, защото съвсем не смятам, че е много красив. Обичам го, защото е пръв по футболен талант и спортсменство. Не трябва тук да смесваме случката с избухването му при спора с испанския съдия и осъждането му за последвалите реакции. Той беше предизвикан. Като човек с гореща кръв това не е трудно при него... Аз смятам, че той е добър човек и е естествен. Колкото и това да му пречи. Затова го обичам и смятам, че никак не е грозен. Напротив - има много, много "по-тежки" случаи от неговия и так жените се влюбват. Той и занапред ще ми остане винаги любим, винаги идол!".

"При него футболът е изкуство и той е артист на голямата зелена сцена" - така бих могъл да префразирам думите на Мишел Платини, които той е казал сякаш специално за Христо Стоичков - смята друг кореспондент

на спортната преса. - Христо Стоичков е един от последните мохикани на техничния футбол. Неговото изкуство е зрелищно и то привлича хората. Когато играе сред зрителите на трибуните е сякаш празник. И то мисли не само за резултата на светлинното табло. Той играе преди всичко за тези, които в стадион и пак идвам на стадиона за да утвърдят още веднаж вярата си, че футболът е едно голямо изкуство..."

Семейство от Добрич пише колективно писмо. Защо се възхищават вдама млади хора от Стоичков? Мариана и Павлин Петрови са единодушни:

"Христо Стоичков? Името му стои сред първите в света. Едни го възхваляват, други го критикуват. Трети му завиждат. А той винаги си е един и същ: безспорен майстор, открит и честен човек. Макар и понякога да е невъздръжан..."

Според нас неизмеримото му въживяване в играта е причината за тази невъздръжаност. Дял за някои неблагополучия при действията му на европейските терени има и това, че докато играеше в България съдиите ни постърваха неправилно, като не го санкционираха на равна нога с останалите футболисти. И те, както и ние, запалянковците, правеха това, което не трябва - прощаваха му неща, непростими и за него и за всички останали. Правилата на играта са еднакви за всички.

Всеки има трудни мигове в живота си. Но при Ицо, струва ни се, те се достигат множко. Затова се възхищаваме от характера и волята му. Те му помагат да преодолее препятствията, по пътя му. Освободен бе от "Марица". Вторият път той трябва да устои на още по-тежко изпитание: так е бракуван, но вече като зловреден елемент за възпитанието, за "чистотата на спорта". Изключват го завинаги от физкултурното и спортно движение на страната заради сбиванията и други

скандали между играчи и съдия по време на футболен мач "Левски-Спартак" - ЦСКА "Септемврийско знаме". Виновни стават играчите, които бяха по това време докарани до взрибоопасната психоза... Третият труден момент е скандалът със съдията - вече на европейски терен, когато Христо се опита да раздава сам правосъдие на терена - пред очите на цяла футболна Европа. Не беше прав. Направи нещо, което е присъщо на твърде елементарни по дух хора. Ритма съдията. Такива случаи я стават по един-двъя на десетилетие, я не стават. Затова и в нашето семейство беше истински празник, когато Христо намери сили да се извини - на рефера, на съдеборниците си, на футбола.

Като човек честен и прям той ни прави голямо впечатление с някои човешки добродетели - възхищаваме се от готовността му да помага на познати и непознати хора. Много държи на думата си. Щедър е и е благодарен. Така го характеризират някои жестове, като например да изпрати на първите два клуба, в които е играл ("Марица" и "Хеброс") солидна сума, за да оживеят сред рецесията в страната ни. На мнозина е изпращал екипировка. А когато футболистът Калин Банков получи контузия и нямаше възможност да се плати лечението му при добри специалисти в чужбина, пак той беше човекът, който пое тези разходи. Историята бе оценена по достойнство в цяла Европа. "Франс футбол" пише, че това е особено знаменателно, тъй като Банков е играч от най-големия клуб - съперник на ЦСКА. Но "левскарят" Банков за Стоичков не е враг, въпреки цвета, който защитава, а е колега, човек, комуто е необходима помощ"...

"Имам над 270 негови снимки"

Така пише Милена Миланова от Горна Оряховица. "Той е любимият ми герой. Някои го упрекват, че е

невъздържан и конфликтен, но аз съм сигурна, че е добър човек. Той е най-добрият български футболист."

"38 гола не се бележат от всеки за година - пише Пламен Трендафилов от Варна, по повод спечелената от Христо "Златна обувка". - За такова постижение биха завидяли гори Герд Мюлер и Марко ван Бастен... Но за да бъде тогално признат и обикнат той трябва да коригира поведението си. Нека не забравя, че благородното и добро поведение вървят ръка за ръка с таланта. Или по-точно - би трябвало да е така. Без да е и ярък пример за спортсменство той не може да стане големият спортсмен, какъвто може да бъде и какъвто искаме да го видим. Страстно мечтая тая максима да се превърне в неотървен спътник на живота му. Дано става все по-човеколюбив и благороден в поведението си."

Малко по-другояче мисли Джамал Джамалов от Борино - Пловдивска област:

"Стоичков е истински джентълмен. Той е великолепен човек. Преди всичко - честен и с голям спортен дух в сърцето си човек. Неговите лудории на терена могат да се извинят. Трябва да разбираме, че не е обикновен футболист, а гениален майстор на топката. Всеки голям футболист има своите странности и всеки от тях понякога е неконтролируем. Да си признаем - и това влизи в правилата на популярността. Ако гениалният върши всичко като навита машина - няма да е интересно. Програмирана машина, която прави щампи - колкото и да са прекрасни те скоро ще престанат да са белег на гениалност."

"Прекланям се пред добромата му - твърди Христо Христов от Нови Пазар. - Невъздържан и опърничав понякога на терена - главно защото не обича да губи, иска да бъде винаги най-добрия и винаги пръв, той все пак доказва постоянно, че е човек с голямо сърце. Доказа го

како изпрати пари за лечение на страдащи деца..."

Разбира се всичко, което прави човек, може да има и обратна страна. Склонността на Христо да бъде щедър с нуждаещите се постоянно му костювава много куриозни ситуации и нерви. Хората, които живеят около апартамента му в София веднага познават дали той е дошъл за малко вкъщи или си е в Испания. Щом пред входа на блока се събират купища хора с подчертан показ на нещастната си съдба, всички знаят, че по неведоми пътища тези просители са разбрали: Христо се е върнал за малко в България и е настъпил момента да си поискат и те нещо! Но не може да се гаде на всички и Стоичков понякога е принуден да не се прибира вкъщи. Ношува у приятели.

"Мисля, че огромното му желание за игра, невероятно сериозното му отношение към футбола, уважението му към противника, самочувствието му - всичко това правят от Христо Стоичков безупречен професионалист. Той така силно гори, когато е на терена, че забравя всичко друго. Често пъти и сам изгаря. Едно е сигурно - никога не се подиграва с голямата си любов - футболната игра..."

Това са наблюдения на Драгомир Алексов от Долна Вереница - Михайловградска област.

6. БЪЛГАРИНЪТ В "БАРСЕЛОНА"

Когато през август 1992 г. ЦСКА отиде да играе на турнира "Хуан Гампер", естествено беше да се очаква в срещата с "Барселона" и участието на Христо Стоичков. По нашите представи никога не трябва да се играе с много-много голям жар срещу приятели. "Колко хубаво е, че имаме наш човек в нападението на "Барселона"!"

Професионално

Но Христо Стоичков, посрещнал приятелите си още на летището, ги предупреждава: сега ние имаме особено бързо нападение, ще играем много активно и ще разчитаме на пасове в дълбочина... а така че ни ще бъдат такива и такива... трябва да вземете мерки за това и това.. Няма съмнение за доброжелателността на бившия съиграч. Но грешна е представата, че то е и "футболна милостиня". А илюзии никой не хранел - "Барса" по това време има вече всичко, за да стане европейски клубен шампион. И то твърде скоро.

През цялото време преди мача Христо е със своите приятели. Заедно са по "Рамбла", посещават приятни заведения за чашка кафе и добри разговори, купуват си нещо с помощта на Ицо, срещан навсякъде като крал. Покрай него - и приятелите му.

Идвa денят на мача. Най-запалените от 110 хилядите абонати на трибуни и ложи в "Ноу Камп" пристигат да

видят как Стоичков отново ще играе като бесен. И той играе така. Червено-сините вкарват 7 гола на гостите си от София (3 са на Стоичков) срещу 1 от тях. Това е едно от най-големите поражения на ЦСКА. Това е и урокът на Стоичков, че професионалистът постъпва винаги професионално. Което значи феър плей, честно отношение към противника. Нито хитруване и дребнаво криене на никакви "скрити оръжия", нито спортна милостиня! Мъжете трябва да играят като мъже с мъже. И всеки да бъде готов и за межа и за жилото на професията, избрана още в младите години...

"Десетте божи заповеди"

Във вечната битка между силите на доброто и злото, което става в душата на българина, все по-често се забелязва старанието - осъзнано и търсено, да се отхвърлялошото и се натрупва повече добро. Стоичков, с известно чувство за хумор, сам си е съставил "10 божи заповеди", които се мъчи да следва. Един наш приятел, испански журналист, твърди, че те изглеждат така:

"Христо Стоичков се ръководи от едно ново, амбициозно верую, което трябва да го промени на терена. То е формулирано от самия него в 10 строги пункта:

1. Да не влизам в никакви пререкания с играчите от противниковия отбор.

2. Да не се впечатлявам и да не противореча по никакъв начин на каквото и да е, колкото и нелепо да е, решение на съдията.

3. Ако забележа, че някой бранител има поставена задача да ме ликвидира на всяка цена и ме преследва с явното намерение да ме малтретира - да не се хващам на провокациите му, а просто да не му позволявам да ме настигне по терена.

4. Тъй като на мачовете по европейските турнири става все по-трудно - да се калявам физически и психически за всекакви изненади и брутални действия.

5. Целта в испанското първенство е една - "Барса" - шампион. Задачата е да издържа в двата сезона на първенството, колкото и трудни да са мачовете.

6. Моята работа е да се вкарват голове. Но не е важно дали аз ще вкарал най-много от цялото нападение. Важното е нашето нападение винаги да постига повече голове, отколкото противникът в нашата врата.

7. Има много добри футболисти по света, които бележат великолепни голове. Винаги трябва да съм в състояние да направя един повече и един по-хубав гол от техните.

8. Парите са много важно нещо в живота, но те не са всичко, когато имаш талант и обичаш това, което правиш.

9. Мадрид е красив град, както много други по света. Но "Реал", както и другите знаменити отбори на градовете от Испания и Европа, са наши противници

10. Всичко, което започвам сега трябваше да почне и връщане назад няма.

Седмата сила

Живописни са щрихите, с които Стоичков е представян пред читателите на футболните издания по света. Ако се събере печатарското мастило, отпечатило писанията и снимките за него, сигурно ще се получи един малък язовир. Сред най ярките характеристики са тези на италиянските журналисти. Особено след финала на европейския клубен шампионат на "Уембли". Тогава, по-тупвайки се по дебелите си портфейли, италиянските футболни крале бяха почти сигурни, че Стоичков ще прелети на Апенинския полуостров. Бяха сигурни, че ако

това стане, загубата на "Сампдория", проиграла финала срещу "Барселона" през 1992 г. може да се поправи през 1993... Почти вълчи апетит имат италиянците за добри футболисти и атаките им към Стоичков в началото на сезона 1992/93 г бяха фронтални...

"Първичен и необуздан, като вулканично изригване - пи саха италиянските журналисти, които благодарение на Етна и Везувий сигурно добре познават явлението, с което сравняват българина, - истинска напаст за защитата на противника, Христо Стоичков има само едно слабо място - съдиите. Фланелката с номер осем обикновено действува на човека в черно като червения плащ на някой свиреп бик на корида в Севиля."

"Стоичков - пишат италиянците, - е един от все по-рядко срещаните артисти на футболния терен. С големия си талант той покорява светкавично сърцата на жадната за красота и фантазия футболната публика."

В Милано, където едноименният клуб стигна есента на 1992 г. с необикновен рекорд - над 40 мача без загуба, също биха искали да имат по-често пред очите си играта на Стоичков. Малко им е Папен, Гулит и Ван Бастен... На тях им харесва яркият футбол на българина:

"Той може да действува по предписанията на треньора, въпреки че това едва ли му харесва... Но неговата стихия е, когато сам взима решение какво да направи. Обикновено това е нещо, което никому другому не би дошло в главата. Затова и действува като шок на запалянковците. Те лудеят от такива неща".

"Христо Стоичков е опасен за всички - обобщават в Милано - включително и за треньора си Йохан Кройф..."

Вече не винаги Кройф се сърди на Стоичков. И той започна да разбира, че вината за драматичните дуели между Христо и съдиите често пъти не е едностранна. Зорко наблюдаващите всички събития в мачовете на

"Барса" журналисти, забелязали как при загубата на шампионата в късната есен на 1992 г. от "Ла Коруня" нещата изглеждат приблизително така:

* Водачът във временното класиране "Ла Коруня" приема "Барса" на препълнения състадион с нескритото желание за победа на всяка цена.

* В 63-та минута Субисарета отбива лошо една топка и бразилецът Бебето вкарва гол.

* Съдията решава да спаси домакините от възможни неприятности: показва без никакъв повод жълт картон на Стоичков.

* Българинът проявява странна въздържаност. Той не се решава дори да погледне към съдията. Напротив - гледа към треньорската скамейка. Може би Кройф ще стори това, което се заканва толкова отдавна - щом види жълт картон за Стоичков да го смени веднага...

* Кройф мълчи навел като бик глава.

* Жълт картон получава и Лаудруп.

* Кройф вече не издържа и се хвърля като английски запалянко към страничната линия. В резултат на това и той получава жълт картон.

* На неприятната за камалонците пресконференция след мача Кройф натъртено подчертава, че за този жълт картон, както и за много други, вината не е у Христо Стоичков. Омръзно му е винаги, "с възпитателна цел" да му настяква, че за всичко си е виновен само той. "Съдията свири тенденциозно. Той също има вина за изострянето на играта" - подчертава Кройф.

* Става да говори и Куман: той от госта време забелязва, че съдиите не следят играта, а дебнат да хванат някой жест на Стоичков за да го накажат. Така името им ще попадне в коментариите около мача...

Испанската преса отново и отново търси защо Христо

Стоичков се ползва с необикновена популярност, недостигната от другите величия в "Барселона", като Куман и Лаудруп. "Христо"... "Христо"! Това е викът от трибуните. Защо ли българинът е станал по-симпатичен и от Кройф и цялата блестяща "холандска колония" във футболния клуб "Барселона"?

Според испанските журналисти той покорява с невероятната си страст в играта. Вестник "Ел Перидико" анализира нещата така: "Сигурно има хора, които не харесват Христо Стоичков - с неговите постоянни спорове и промеси на терена. Но отбор като "Барселона" трябва да има такава фигура, за да стигне и поддържа шампионско ниво. Възможностите на българина като стрелец са неизчерпаеми. Той прави толкова лесно и толко красива голове, голове и... голове..."

7.

"ЗА" И "ПРОТИВ" СТОИЧКОВ

...Сякаш има пълно съвпадение между кипящата жизнена енергия на българина и душата на испанеца. Чувствуват се прекрасно един до други - Христо и който и да е запалянко от Барселона. Прегърнати могат да се видят и Стоичков с великия Нунес, чиято слабост към Ици е добре позната. По време на кризисния период в отношенията между Кройф и Христо Нунес застана на негова страна. Милионерът просто не искаше и да си представи, че "Интер", "Наполи", "Сампдория" или "Рома" могат да отмъкнат неговия приятел.

Едва ли някой съжалява, че е била чута думата на Нунес. Преди "Барселона" да стане европейски клубен шампион, раздразненият от "странистите" на Христо Кройф сякаш имаше намерение да се отърве от него. Още повече, че търсеше място в отбора за много предсказуемия сънародник Бергкамп. Кройф оправдаваше съмненията от ползата да имаш в отбора играч като българина с това, че съдиите си били изградили "окончателно" мнение за него. Нищо добро не можело да се очаква от предубедените хора в черно. И тази междуособица била опасна, защото никога не се знае с колко играчи на терена ще се завърши даден мач.

Известна обаче, е и реакцията на зрителите. Развя-
вайки бели кърпи по трибуните - знака на проместа - те

предупредиха Кройф да не накърнява чувствата им.

- Макар и да треперя, когато кръстоса поглед със съдията, аз съм за Стоичков - казва старият привърженик на Барса Хорхе Валдес.

"Моля те, не ни напускай!"

- Много ни трябва такъв футболист - говори барселонски запалянко в пресата, - той прави мача с играта си. Прави и настроението. Когато играе Стоичков никой не спи на трибуните. Още по-малко може да си затваря очите съдията...

Стоичков, разбира се, преживяваше много "абонамента" си за смяна. Малцина футболисти са били толкова често сменяни, колкото Христо.

- Не зная дали съм постъпил правилно като склучих договор с отбор, чиито треньор непрекъснато ме сменя - казващ Стоичков.

"Христо, моля те, не ни напускай!" - така пишаха по това време хиляди запалянковци от "Барса" до спортните вестници в града. С такива надписи осъмна един ден и прочутия "Ноу Камп".

Не можем без головете на Стоичков

Роналд Куман, със здравия си хладен ум, се изказа за колегата си от терена:

- Стоичков е един основен стълб в отбора ни и ние трябва да изхождаме от това. По-добре е да се съобразим с него, отколкото да се конфронтраме...

Ние не можем без головете, които той постига за всички нас.

Хосе Бакеро, първият играч, с когото Стоичков стана приятел при изването си в Барселона, също се застъпи за него:

- Може да си представите как се чувствува нападател, който постоянно е като нож в най-уязвимата част на чуждия отбор - пред вратата! Всички бранители са готови да го накълчат на дребни части. Разбирам го напълно. Не веднъж е казвал, че изпитва озлобление към преследващите го отзад, които в крайна сметка решават въпроса с остриите си бутони. Разбирам и това, че обича играта повече отколкото себе си в играта - затова си позволява да изглежда понякога странно и да действува по непозволен начин...

Рекорд по картони

Стоичков винаги се е опитвал да търси "правдата", но докато у нас някои съдии са му позволявали това, на европейските терени нещата стоят другояче. Особено силно възнегодува футболната Темида, когато в края на 1990 г., по време на мача с "Реал" - Мадрид, той ритна съдията при един групов протест на каталонците. Това бе в началото на "испанска му кариера" и мнозина дори го отписаха, предрекоха му крах.

От този момент съдияте се отнасят към него с явно предубеждение. Както върви Христо може да направи световен рекорд по жълти картони. Дори в края на 1992 година, когато славата му е стигнала дотам, че вестниците пишат името му с огромни букви като "Свети Стоичков", съдияте не го жалят /или по-право - той не се жали сам/: в 10 мача от сезона 1992-93 г. той имаше 10 гола и... 10 картона! Удивителна последователност!

Йохан Кройф се е нагърбил с тежкото бреме да работи с един гений. Той знае това. Как да контролираш гения, след като той няма контрол над свръхсъщественото?

- Винаги съм като на тръни - казва Кройф, - все очаквам, че съдията ще изгони Стоичков и ние ще

останем с човек по-малко. Когато го сменям - това значи, че искам да го предпазя от неприятностите, а отбора - от трудни моменти. Не го сменям никога заради слаба игра. Старая се никого да не сменям по такава причина - оставям на играчите шанс да се поправят...

Има, разбира се привърженици на "Барселона", които смятат, че Стоичков по-често вреди, отколкото помага на отбора си със своята невъздръжаност. Но повечето смятат, че е фантастична придобивка:

-Гледал съм на "Ноу Камп" Марадона, Кройф и Линекер, - твърди стар испански запалянко, - но Стоичков ги превъзхожда, той е играч от друга планета, играч за след 2000-та година. Като ме попитат каква оценка от 1 до 10 бих му дал след мача, аз казвам - 11!

Борис Милутинович, чието мнение ни поднася спонтанно създадения у нас вестник "Стоичгол", дава професионална оценка на тези спорни ситуации, в които изпада Стоичков.

-Несъжалявам, че пътувах чак до Барселона, защото видях на живо играта на Стоичков. За да спечели футболът, съдиите трябва да са по-снизходителни към него. Не трябва да му показват жълт картон за симулация, когато той се предпазва с падане, защото скачат с бутоните на двета крака срещу него.

Борис е голем треньор и знае какво говори. Два пъти води нищо и никакви /без него/ отбори на световни първенства - Коста Рика и Мексико. Сега е най-добре да му отидем на гости - неговият отбор отдавна си е осигурил място в новото световно първенство - САЩ, като домакини...

8. БАРСЕЛОНА: ДНИТЕ ТУК СА ГОРЕЩИ.

Най-спокойно се разговаря в Барселона.

Колкото и да са "горещи" дните на Стоичков, има време и за миналото и за настоящето.

- Първата топка, която ритнах с левия си крак беше една такава...жълтеника - говори Христо Стоичков, връщайки се в спомените си твърде назад, към Ясно поле. - Беше топка на 2 - 3 години, вече извехтяла топка. Времената бяха други. Имаше много деца на село. Там се събирахме през лятото, през ваканцията идваха всички деца, които живееха по градовете, и се играеше много. По това време най-голямото ни желание беше да имаме здрава топка и футболни обувки. Обувките бяха само сън... Направо ги сънувахме.

- Сега имате вече достатъчно обувки и топки... Какво още?

- Най-напред една хубава, хубава кола.

- Какво значи "хубава кола"?

- Има много хубави коли, но най-хубавата е "Мерцедес". Все пак е нещо, което винаги се е харесвало на хората.

- Кои е най-добрият костюм за един популярен мъж?

- Е, не винаги е приятно да си облечен в костюм, особено когато навиците са така

изградени, че човек предпочита леко спортно облекло. Но има моменти, когато костюмът е задължителен. Трябва да се ходи на специални вечери, на официални срещи... Предпочитам го в спортен стил, все пак. Обичам светли вратовръзки.

Христо Стоичков има една твърде почетна страсть. Обича да запазва всичко, което е свързано с играта му. Постепенно експонатите от безкрайния низ мачове, пътувания и срещи са се натрупали като за цял музей!

Той притежава госта обширна видеотека с мачовете, в които е играл, или в които са играли други знаменити футболисти. Много касети са записани от телевизионни предавания, но в Испания има и видеокъщи, правещи добър бизнес около футбола. Високи са тиражите на някои техни записи. Особено ако са на добре намерена тема: избрани голове, историята на любим клуб. Съществуват касети, в които са събрани головете на Стоичков, има касети, на които са запечатани само постигнатите с левия крак. Има касета документираща неговите реакции на съдийски решения, на провокациите на бранителите или на зрители от трибуните.

Стоичков притежава и видеокасети със спортно-техническо съдържание. Спокойно може да отвори свой университет по история или теория на футбола.

Има и всички мачове, които българската телевизия е предавала с националния ни отбор и много от мачовете на ЦСКА.

Силният "слаб пол"

Ако човек прекара само няколко часа със Стоичков в Барселона ще види, че той сега пише повече отколкото повечето български писатели в наше време... Пише едно и също нещо: "Христо Стоичков". Неговият подпись се

чили високо и затова ловците на автографи са истинска напаст за времето му. Те могат да изгълтат всяка свободна минута.

Куриозно е може би, че "слабият пол" се класира понапред в тази война за автографи при него:

- *Аз мисля, че е естествено - казва Стоичков,*
- *Момичетата са по-емоционални, един автограф или възможността да разменят няколко думи с човек, който им е направил впечатление, затягат по-голямо значение, отколкото на по-съдържаните мъже.*

Но има моменти, когато и тези невинни млади момичета могат да помогнат на човека, когото обичат. В тежките дни на недоразуменията между Кроиф и Стоичков момичетата - приятелки на "Барселона" и на Стоичков, бяха най-гласовитите. Те проместираха винаги, когато табелката с номер 8 се появяваше край страничната линия за смяна.

- *Това е от малкото случаи, когато момичетата защитават силния пол - смее се Стоичков. - Аз си спомням повече как ние, момичетата, защитавахме винаги момичетата в нашето училище. Мъжът трябва да бъде джентълмен с жените.*

- Разкажете някоя интересна случка...

- *Не би трябвало професионалистът да има "интересни случки". Животът на футболиста от голем отбор е програмиран много точно и всяко нарушение на еднообразния цикъл е нежелано произшествие. Правилата са железни: пристигане в града, където се играе мачът, хотел, храна, тренировка, почивка, мач, душ, възстановителни процесури, храна, малка почивка, отпитане...*

Семейството, под знака на футбола

Като нещо извънредно смята това, че и гвете му дъщери се раждат, когато той не е у дома си. Едната е родена в София, другата - в Барселона. Сега голямата ходи на детска градина, говори каталонски, испански, английски. Голямото събитие, което предстои е прохождането на малката Христина.

-Докато излезе книгата тя ще тича - смее се Стоичков.

Бързаме да изпреварим спримта на Христина и да издадем книгата по-рано... Думите на Стоичков възприемаме не като недоверие към българската полиграфия, а като пълна увереност, че Христина е така надарена с качества, както и нейния баща.

Можете да се досетите: в къщата на Стоичков освен много футбол, много видеокасети, има и много кукли. Така е при гве дъщери. Има кукли, които ходят, които говорят, които си затварят очите, има кукли, облечени в испански дрехи, кукли облечени в български селски дрехи, кукли млади и стари... Освен, че се занимава с куклите Христина умира от смях, когато види как някои взима телефонната слушалка и ѝ говори.

- Какво харесва голямата дъщеря?

- Михаела харесва най-вече да рисува. Испания е страна на художници. Където и да отидеш виждаш картини, пластика. Едно дете не може да не се впечатли от това.

- Взимате ли уроци по испански?

- Да, Мариана и Михаела взимат уроци, при мен нещата стоят по-другояче. Аз съм постоянно в контакт с испанско-говорящи

хора. Така езикът се научава непосредствено. Но сега е време да се учи и английски език...

- Имате по-малък брат, дали бихте посъветвали и него да се ориентира само към футбола?

- Аз честомисля за него. Той е едновъзторжено момче, което също е влюбено в топката и мнозина му завиждат, че има брат като мене. Но това обстоятелство повече му пречи, отколкото помага. Постоянно го сравняват с мен. За треньорите и запалянковците, той най-напред е братът на Стоичков и от него се очаква повече, отколкото от другите. Би трябвало да го сравняват само с връстниците му. Самият той се притеснява. И иска да покаже "нещо повече". Лошото е, че сме далече един от друг. Тежко му е... Не зная какво да го посъветвам. Трябва сам да преценя. Човек винаги може да събърка. Да се хвърли с главата надолу във футболния океан и да се окаже, че там не може да плува добре. Или някоя случайност да го унищожи, въпреки таланта му... Но също така може и да погуби таланта си от нерешителност и страхливост. Често пъти човек взима решение, от което зависи целият му живот, но той никога не може да бъде сигурен, че е постъпил добре. Не всичко зависи от неща, които се контролират от самия него...

Освен двамата братя семейство Стоичкови в Пловдив има и дъщеря, заемаша "центъра" - както по години така и по вкус и пристрастия към спорта и всичко останало.

- Знаем, че храната не е никакъв проблем за Христо Стоичков. А много се пише, че отборите трябва да

водят и готвачи със себе си, че трябвало точно да се угоди на вкуса на играчите...

- Мисля, че всяка чиста и добре приготвена храна има своите качества. Аз продължавам да харесвам най-вече зеле с ориз, месото не е задължително. Но не се отказвам и от каквото и да е друго. Мога да бъда и вегетарианец. Може и да се храня с месо, да ям шоколад или туршия...

- Кои е по-добър готвач? Вашата майка или Мариана?

- Не бива да се правят такива паралели - дипломатично отговаря Стоичков. - Аз много-много не се прибирам в къщи за храна. Известите са равностойни - завършва в стила на стопроцентов дипломат... Всяка от тях си има своя вкус, различия и предпочтения. С удоволствие споделям семейната трапеза... когато е възможно.

По-нататък го питаме дали неговите роднини са извали вече в Испания. Да, той се е погрижил за това. Родителите му може би малко са били стреснати от кипящото движение на Барселона, разликата с Пловдив е голяма. Те са стояли месец при сина си, за нова година пак изват... Може, може да се живее и в богата къща, нищо че е през девет планини в десета... Извал е при него и малкият му брат, харесал е испанския футбол, още повече темпото на живота в големия град. Предстои изването на сестра му. Гости при Стоичков има твърде често. Дали ще бъдат майката или братът на Мариана или приятели от футбола, от квартала или просто от България... Все едно - животът в неговата къща е динамичен и що се отнася до присъствието - на този или онзи - непредсказуем...

Има чувството, че отдава малко време на семейството

си, във всеки случай по-малко от мнозина други. Стоичков компенсира този проблем с голяма си любов.

- С Мариана се запознахме през 1987 г., а през 1988 се оженихме... Бързо-бързо стана... Беше ми омръзло от скитане, да съм сам вкъщи след някой тежък мач. Многоми се искаше да имам близък човек, с когото да споделям мислите си, да зная, че ме чака и мисли за мен. Смятам, че за един професионален футболист семейството е твърде важно. Човек често изживява неприятни емоции в професията си и са му необходими други, приятни емоции у дома.

- Писаха, че си искал да наречеш втората си дъщеря с каталонското име "Монсе"...

- Не, никога не съм имал такова намерение, аз съм българин и редно е дъщеря ми да носи българско име. Христина носи името на дядо си и моето име. Ние много държим на това, че сме българи и че трябва да пазим традициите в нашия род.

Добри новини, след... лошите

Христо Стоичков смята, че нещата в последните години са се развивали много благоприятно за него.

Има пръст на съдбата... Когато му се случват неприятни неща той знае, че след тях изват и добри. Така например, 10 дни след загубата на националния ни отбор от Шотландия на стадион "Васил Левски" и отпадането ни от финалите за европейско първенство, Христо обявява годежа си с Мариана. Сватбата става на 7 февруари 1988 г. - ден преди той да навърши 22 години.

- Тази моя любов и женитба ми донесоха не

само щастие, но и поредица от успехи във футбола - казва Стоичков, който е сигурен, че между двете неща има пряка връзка. - През 1989 г. достигнахме с ЦФКА "Средец", както се наричаше по това време, до полуфинал в европейския турнир на носителите на националните купи. Това беше моят звезден миг - мачът с Барселона. Сигурно е, че тогава се реши съдбата ми...

Йохан Кроийф за пръв път успява да види по-отблизо играта на Стоичков и прави първите стъпки за ангажирането му.

После е избран за футболист на годината в България. През 1990 г. вече е капитан на ЦСКА, капитан на националния отбор. Печели "Златната обувка на Франс футбол"...

Интересна е една статистика за участиято на Стоичков в нашата "А" футболна група. През сезона 86/87 г. той постигна 8 гола, през 87/88 - 14 гола, през 88/89 г. - 23 гола, през 89/90 г. - 38 гола - носител на "Златната обувка". Това настъпително развитие в отбелязаните голове също показва, че той непрекъснато прогресира в своята игра. А също и че е един изключително здрав физически играч, който не боледува и не получава травми.

Бакеро, след това Куман и Субисарета, са най-добрите приятели на Стоичков в "Барселона". Субисарета бе потърпевшият, който в знаменития мач ЦСКА - "Барселона" получи гол от Стоичков, обявен след това за един от най-красивите във футбола. Стана чрез брилянтно отмерено прехвърляне на излезлия напред вратар, от много далечно разстояние. Публиката се наслади на една безкрайна парабола, при която точно засечената топка летеше бавно по траекторията наричана "падащ лист", или по-точно беше нещо като

падаща звезда, прелираща половината небе, за да се озове в едно точно определено място - вратата на "Барселона"...

Сред определящите същността му качества е това, че за него няма значение кой е противниковия отбор, няма значение дали се играе у дома или на гости, няма значение дали е първата или последната минута, няма значение дали голът е решителен или е просто още един гол... Благодарение на своята изключителна психика той успя да постигне два гола срещу "Ювентус" по време на полуфиналния мач за Купата на носителите на купи. "Барселона" победи италианците, сред които играеха световни шампиони - Баджо, Скилачи и пр. В ЦСКА той спокойно нанизваше голове срещу "Спарта" Прага, срещу Рода Холандия и срещу "Барселона"...

За един от най-щастливите си спортни дни Христо Стоичков смята този, когато игра в състава на световния отбор в чест на Краля на футбола Пеле. На 31 октомври 1990 г. на стадиона "Джуゼppe Меаца" в Милано.

След разговора си Пеле, който бе твърде импресиран от играта му, двамата станаха добри приятели. Като главен стратег на рекламата за световното първенство в САЩ, Пеле вече изказва намерението си да използува и играта на Стоичков като един от най-добрите начини за улавяне на млади американци - бъдещи футболни звезди... Сигурно е, че двамата ще помогнат така популярният в Европа и Южна Америка футбол да премине успешно през Атлантика и Рио Гранде...

9.

ЗВЕЗДИТЕ НА "БАРСЕЛОНА"

- Не е ли бече Барселона "български" град - питаме Стоичков. - И как се държат големите звезди в отбора?

- Още с пристигането си станах приятел с Бакеро, след това с Куман и Лаудруп. Струва мисе, че помногото неща те са по-близко до мен и аз - до тях.

- Разкажете нещо за тях... за Лаудруп?

- Най-напред - за играта му. Това, което се вижда добре отвън са разумните му и отлични действия. Аз ги чувствувам вътре, на терена. По време на мача е особено важно да си сигурен в хората около себе си. Той е един от тези хора. Извън играта... Обича испанските вина... Въобще хубавото вино... Куман? О, и той е същият. Незаменим партньор в играта, сигурен, решителен. Той пък обича да си хапва добре. Бакеро? Често сме заедно, когато имаме свободно време. Много е приятно да говорим по различни теми. И не само за футбол. Какво мога да кажа за Кройф - за Кройф треньора и за Кройф - човека? Мисля, че сега е начало на

абсолютната листа за треньорите - спечелил е най-много титли - като играч и като треньор. Той ми помогна много. Винаги ще го уважавам. Той ме наложи в отбора. Отношенията ни, по принцип, са приятелски. Разбира се има и моменти, когато двамата сме в спор. Само че това не е разрушителен спор. Това е добре за отбора, за нашите планове. Извън терена Кройф е друг човек. Когато ние, футболистите, сме с него по време на почивка, след мачове, когато футболната треска не ни тресе непосредствено, много е приятно да се разговаря с него. Извън работата си той е коренно различен, много е общителен...

- Харесват ли ти испанските терени, атмосферата около футболните мачове?

- Много са различни терените в Испания. Има добри и лоши стадиони - казвам го не само като терен, а като нещо общо - посрещане, зрители и пр. Това е нормално. В България ме приемат различно - с овации, с освиркане, което също е нормално... И тук щма терени, където ме посрещат с овации още при излизането на терена - например в Овьедо, в Кадис, там живеят с футбола. Това са някак си по-топли градове. Но има места, където ме гледат враждебно. В Мадрид напред. И това е естествено. Ние сме конкуренти с "Реал". Но трябва да кажа, че има голяма разлика между нашите и испанските терени. Тук живеят повече с футбола, по-близко са до футбола. Склонни са да приемат и противника като

заслужаващ справедлива оценка играч. Не може да се приеме веднъж завинаги, че щом някой е облякъл фланелка с друг цвят той обезателно е лош, и лош, и само лош... Освен това трибуните тук обикновено са пълни с хора. Добре е да играеш пред 40 - 50 хиляди души. Преди време и в България беше същото, но времената се менят. А тук е било така преди много години - така ще си бъде и по-нататък.

- Каква е ролята на лекаря, на физиотерапевта, как се работи в "Барселона"?

- Това е дълга тема. Но най-общо картината е следната: имаме трима доктори и двама физиотерапевти. Плюс хората от медицинския център, които също са пряко ангажирани с нас. Преди всяка тренировка минаваме през лекарски преглед. Ако има отклонение в здравето на някой от нас веднага се прави консултация със специалист и ако е необходимо - вземат се мерки. Работата на физиотерапевтите е преди тренировката да направят масаж, да бинтоват глезните. Нашите лекари и физиотерапевти са първите, които се занимават с получена контузия. След това се отива в медицинския център.

- А сега си припомните своите любими съдици...

- О, съдиите... Съдиите направо разбиват... Но и аз не им прощавам... Навсякога... Не ги жаля... Но има съди и съди. В България винаги съм имал респект към Димитър Димитров, от Бургас. Или ако се върнем към по-старите... От Жеков. Това са съди със

собствен критерии, имат сериозно отношение към действията на терена. Сега гойдоха по-млади съди. И това също е добре. Теса по-контактни, с тях можеш да общуваш, да те разберат. В Испания има много добри рефери. Рамос, Маркос, Лопес, Гарсия и още няколко. Има и някои, които само търсят начин да те провокират. Не може да играеш цял мач с разкървавена устна, да те малтретират постоянно на терена и в края на краишата именно тебе да изгонят. А защитникът, направил цял куп нарушения, да си остане вътре и да получи овациите и премията, че е "обезвредил" нападателя. Казва се: "изпълни поставените задачи". А задачата е била да не дава на нападателя да играе футбол. Да убива футбола. Дори да накълца краката и главата на опасния за отбора му играч... И в България съдиите са подобни - има ги от двата сорта.

- Кои са най-хубавите градове по света?

- Много градове съм видял. Най-хубав ми се стори Рим. След това Париж и Лондон... Но Барселона стои над всички. Животът ми тук е добре осигурен, подреден, клубът е много опитен в това как да създаде необходимите условия, та футболистите да показват всичко, което могат, на терена. Направени са и такива неща за удобството, за които човек не би се сетил, но ги чувствува. Всичко това влияе върху спокойствието, самочувствието, работоспособността. Може ли човек да си представи у нас, че когато се събудиши - всичко ти е абсолютно наред,

нямаш никакъв проблем, ти просто трябва да закусиш, да отидеш на тренировка, да хвърлиш там всичко от себе си, спокойно и със съзнанието, че след това силите ти ще се възвърнат напълно. После се прибираш у дома и мислиш как със семейството си би могъл да прекараши приятно свободното си време. При това - без да се притесняваш - каквото си поискаш - можеда направиш. Разбира се, като професионалист, си позволяващ разумни неща.

За жителите на Барселона може да се каже, че са привикнали на труд, те са непосредствени и сърдечни.

- Как се води подготовката в "Барселона"?

О, това е също дълга тема. Доста по-различно, отколкото у нас. Прилича си по това, че когато сме в подготовкителен период несезанизираме стопката. Натоварването е много голямо, но то е само физическо натоварване - бягане, общо укрепване на организма. В тези двадесетина дни се тренира три пъти на ден. От 8 до 9, от 11 до 13 и от 18 до 20 ч. Това е най-тежкият период. После всичко се насочва към футболната игра. Започват тренировки и мачове по строго планиран ред. Когато се навлезе в добра спортна форма - играем по един или два пъти на ден. От 10.30 до 12 ч и от 19 часа. Интензивността е много голяма. По време на мачовете се тренира по час, час и десет минути. И то само веднъж на ден. След срещата имам елко разпускане - само 30-40 минути - малко бягане, после масаж.

Недопустимо е след мача някой да си вземе сака и да отиде където си иска. Следващият ден е посветен на възстановителни процедури. Чак на третия ден сме напълно готови за нова тренировка. Важно е да се разбере, че колкото внимание се отделя на тренировката - толкова и на възстановяването на футболиста.

- Бяха ли Олимпийските игри празник за Барселона?

Голямо щастие беше има олимпиада в града, където играя. Гледах почти всички видове спорт! Празник е да си сред толкова големи спортсти! Техните изпълнения бяха съвършени. Всяка среща с майстори е вълнуваща. Но не може да се присъствува на всичко. Срещнах се с много мои приятели от България. Някой дойдоха по-късно, аз трябваше да отида на тренировъчен лагер. Доколкото можах, гледах състезанията по борба. Разговарях с приятелите си - Наско Комшев, с Братан Ценов, с треньорите им... Видях се и с Христо Марков, Николай Антонов... Даже добих чувство, че и аз съм от нашата олимпийска група! Всички бяха много мили и приятелски разположени към мен. Вълнувах се като тях. Които успяхме зарадваха много. Но някои мои приятели не постигнаха очакваното. Беше ми мъчно за това... Видях как падна първото злато - Иван Иванов при щангите. Бях горд, че още от първия ден имаше медали за България. По вестниците, в неофициалното класиране, вървяхме в целото. Приятелите ми от Барселона сутрин ме посрещаха с новия

вестник, сочеха таблицата и ме поздравяваха.

- Посетихте ли олимпийското село?

- *О, да, разбира се! Няколко пъти бях там. И им завиждах - с добро чувство го казвам това. Иска ми се пак българският футбол да се представи на олимпиада...*

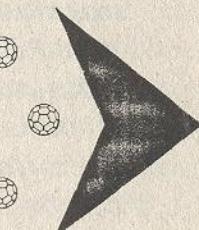
- А защо и не - ако отиде Венъж в САЩ през 1994 - на световното първенство, може би на играчите ще им хареса и ще се подгответят и за олимпийския турнир в Атланта през 1996-та... Но как проникнахте в олимпийското село - там се изисква акредитация, не пускат никого...

*- В Барселона за мен няма затворена врата...
И това е едно от нещата, които ме карат да
съм така привързан към този град.*

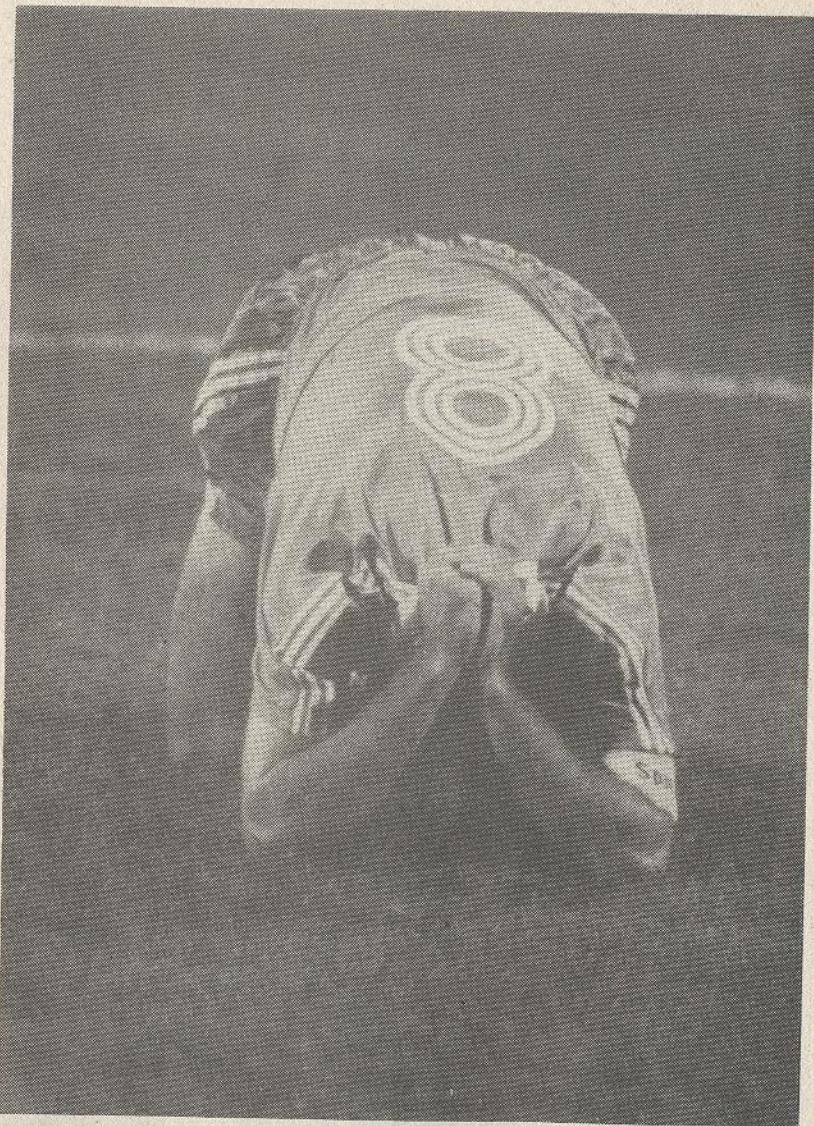
Нашите срещи с Христо Стоичков продължават. В Барселона, в София, по най-големите футболни стадиони на свeta. На страниците на "СТОИЧКОВ - ОЛЕ!" ...

ХРИСТО СТОИЧКОВ.

МИГОВЕ, ЗАПЕЧТАНИ ОТ ФОТО РЕПОРТЕРИТЕ НА ИЛЮСТРОВАНИЯ СПОРТЕН СЕДМИЧНИК "С Т А Р Т" ЕМИЛ МАНДЖАРОВ И БОНЧУК АНДОНОВ ВИ ОЧАКВАТ НА СЛЕДВАЩИТЕ СТРАНИЦИ...

Днес не може да се мисли и говори за футбола без Христо Стоичков...

Два мига от едно надвиwanе на болката...

На 5 юли 1990 г. Христо Стоичков подписва най-големия в историята на нашия футбол трансфер с испанския клуб „Барселона“. Капитанската лента на ЦСКА той предаде на Трифон Иванов, а армейският клуб, с 4 000 000 долара в джоба, вече по-лесно плува над несгодите от икономическата криза. Израстват бъдещи големи футболисти, наследници на Стоичков, благодарение и на този щедър дар от таланта на Христо

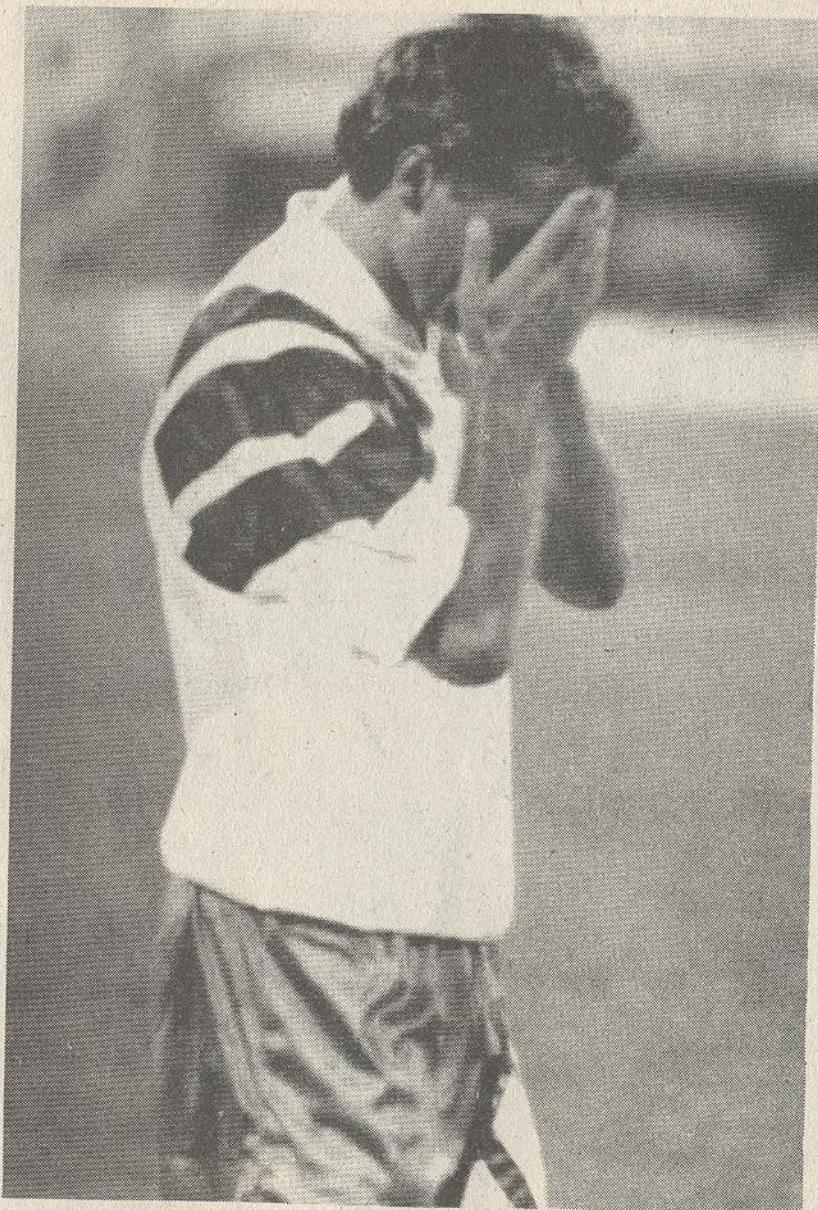

Със Стоичков в своето нападение „Барселона“ спечели най-напред тази огромна купа - като шампион на Испания, а след това и Европейската клубна купа на шампионите!

Не всички го харесват. Особено ако тича твърде бързо и не може да бъде настигнат...

Постигнат е временно „консенсус“... След миг всичко ще тръгне постарому. Стоичков не е любимец на бранителите...

Не е ли мъката на силния? Има тъмни страни дори и в най-светлия футбол...

Но след миг отново е напред! И минутката с негова игра ни дава колкото часове с други!

По време на олимпийските игри: Стоичков - сред живите хора, „Стоичков“ - на една от най-представителните витрини в Барселона.

В капаните на олимпийска Барселона: сред живите за „велики автографи“ и в плен на гладните за сензационни личности телевизионни екипи...

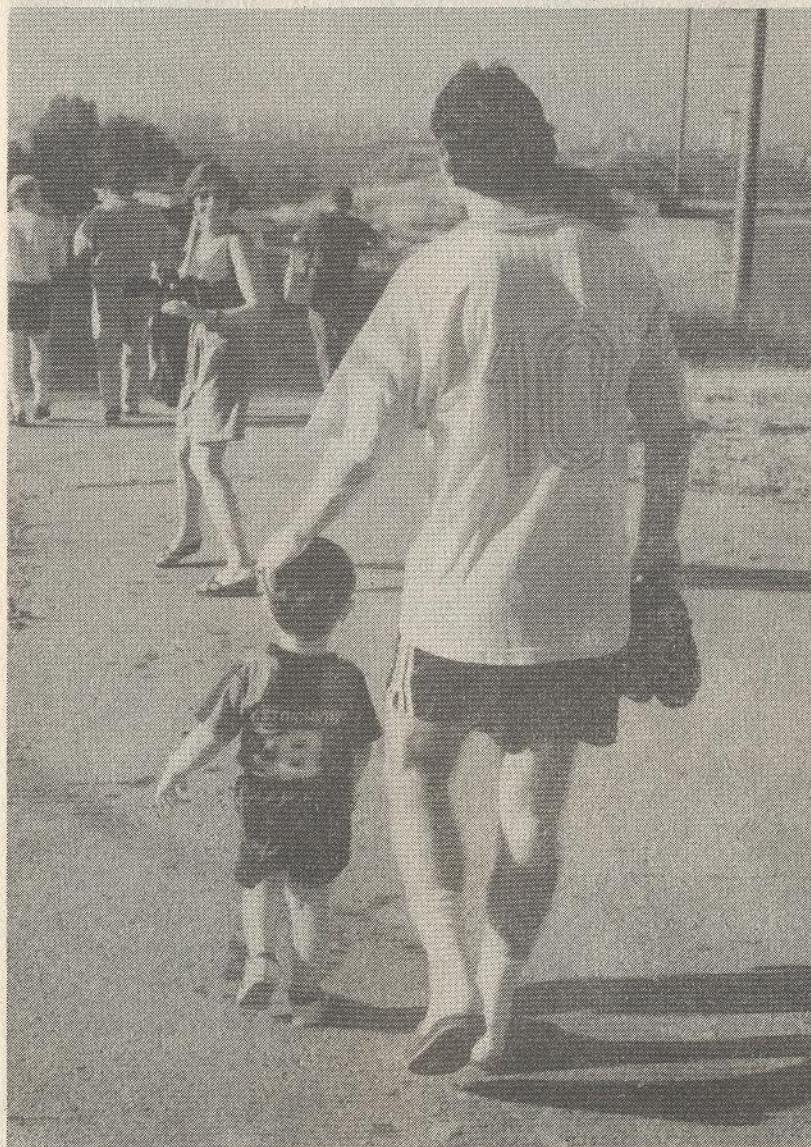

Винаги в центъра на събитията: и в словесния спор, и в играта...

Приятел и покровител на малките - както това хлапе, гордо облекло „осми - Стоичков“. Той е с десети, за да не го конкурира...

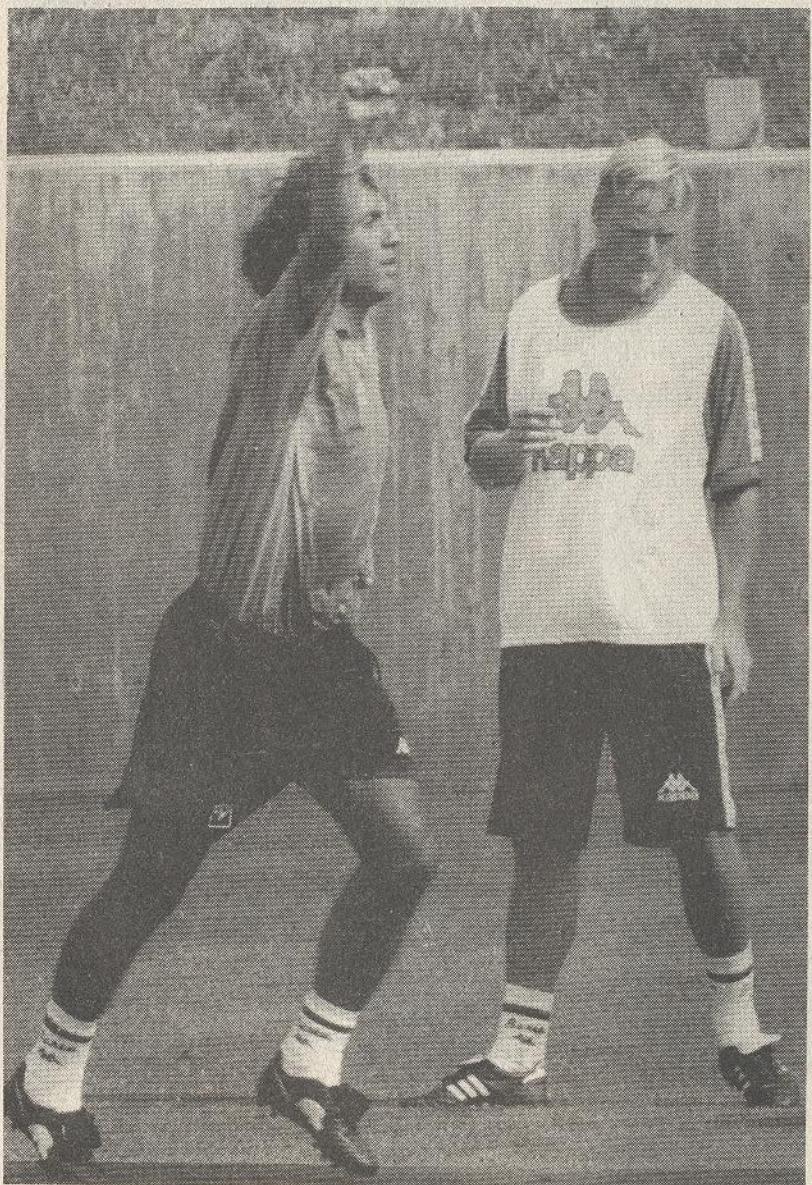

Той няма „кръг от приятели“, той има планета от приятели. Еднакво добре се чувства и с Валентин Михов, и с НЛО...

В диалог с треньора Димитър Пенев - ще стигнем ли с този крак до Америка през 1994-а?

Тук Христо вкарва първия гол - на първата тренировка с „Барса“ след лятната ваканция '92. Куман - от „другия отбор“ в случая, е надигран и замислен...

ЦСКА - шампион!

„В продължение на 4-5 години в ЦСКА жънехме успехи - казва Христо Стоичков. - Малко или много... бяхме три пъти шампиони на България, направихме едни от най-добрите мачове в европейските шампионати, включително и срещу „Барселона“. В ЦСКА се срещнах с хора, които милеят за футбола и те ме научиха да мисля сериозно за всичко, свързано с тази професия и това изкуство

Преди всеки мач Христо пипа земята, и прекръствайки се като добър християнин, влиза на терена

Сериозно и на шега със съдиите...

Неговите емоционални жестове са като червен плащ на корида в очите на съдиите...

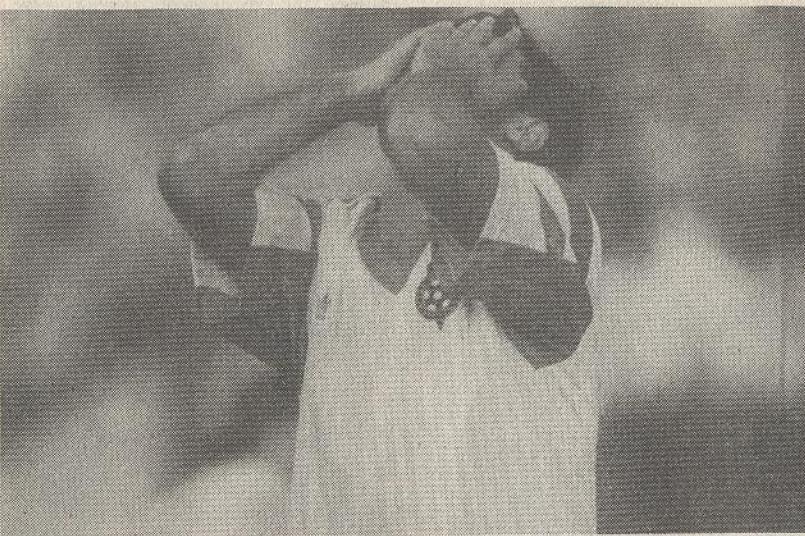
Този път Стоичков вади червен картон на съдията... но това е в рамките на едно приятелство.

*Стоичков е това - по-добър от всеки!
Неудържим и непонятен.
Стоичков е това - по-добър от всеки!*

Трите мига на недоволството: „Възможно ли е това?“, „Господи, каква несправедливост!“, „Ще трябва да се свиква.“

Прям и искрен с колегите си от футболното поле, дружески настроен - тук към майстора на точния удар Пламен Гетов...

Бързо! По-бързо! Още по-бързо! Това е неговият футбол

С Мариана и Михаела. Първата му дъщеря вече е голяма и си има сестричка - Христина. По-нататък - с поредните гости в неговия испански дом и с едно дете, поднесло му цветя за успеха...

*Готовността е всичко! Малчина са хората, така търдо
посещи същността на лидер върху своите плещи!*

*Никога не се притеснява срещу който и да е противник,
винаги е готов да се сражава и с думи - в разговор или в някое
от безкрайния ред интервюта...*

С „коктейл Стоичков“ - безалкохолна бира и плодов сок -
наздраве, почитатели, наздраве читатели на „Стоичков - оле!“

ANO XVI - N.º 783 - DÍA 23 AL 29 DE OCTUBRE DE 1990 - 250 PTAS. CANARIAS 250 PTAS. (C.I.)

dona balon

NILSSON
Un sueco en El Molinón

JUANITO
Un líder que no manda

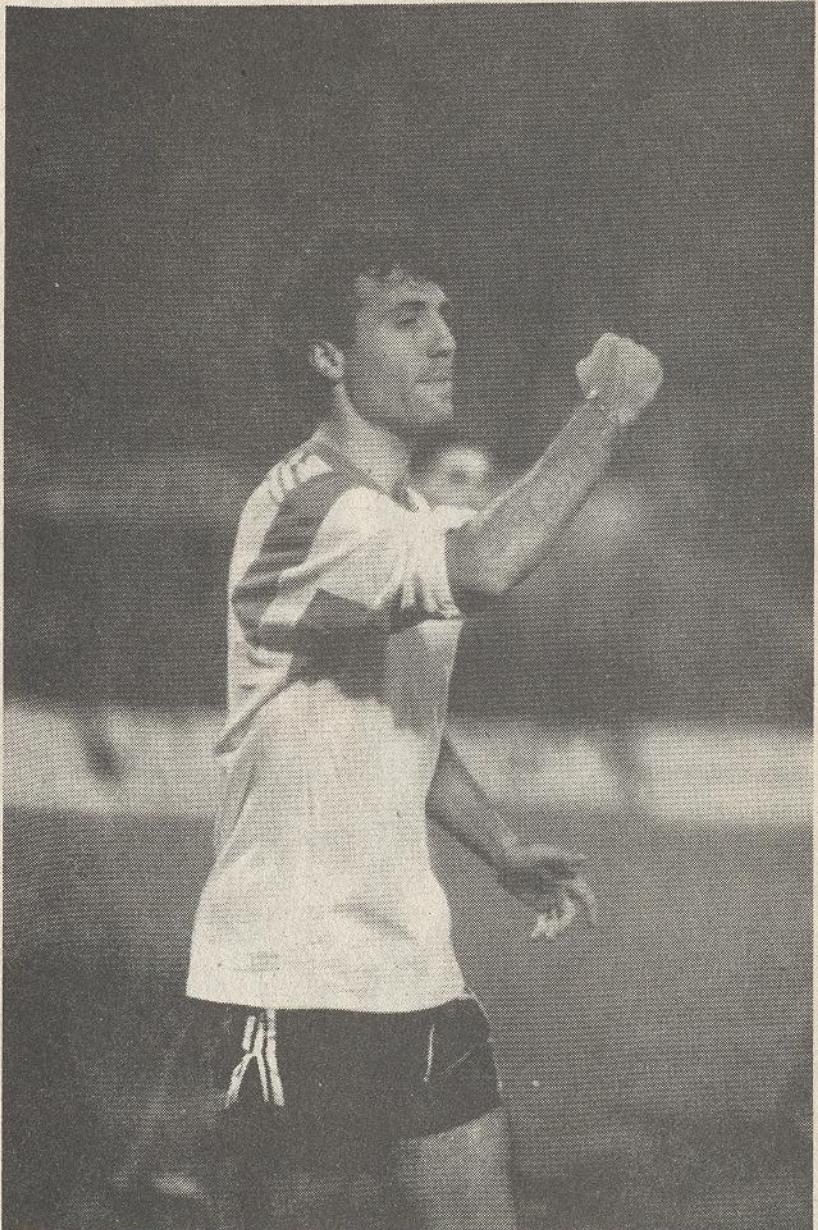
DA SILVA
«Gil no está normal»

SHOWMAN
STOICHKOV

Así juega el futbolista más espectacular del momento

Артистът на футболната игра, шоуменът Стоичков - любима тема на испанския печат, на световната преса...

Страхливият се погубва сто пъти, храбрият - остава винаги в нашето съзнание

Христо Стоичков, най-скъпструващият българин. Или има друг, когото биха оценили повече?

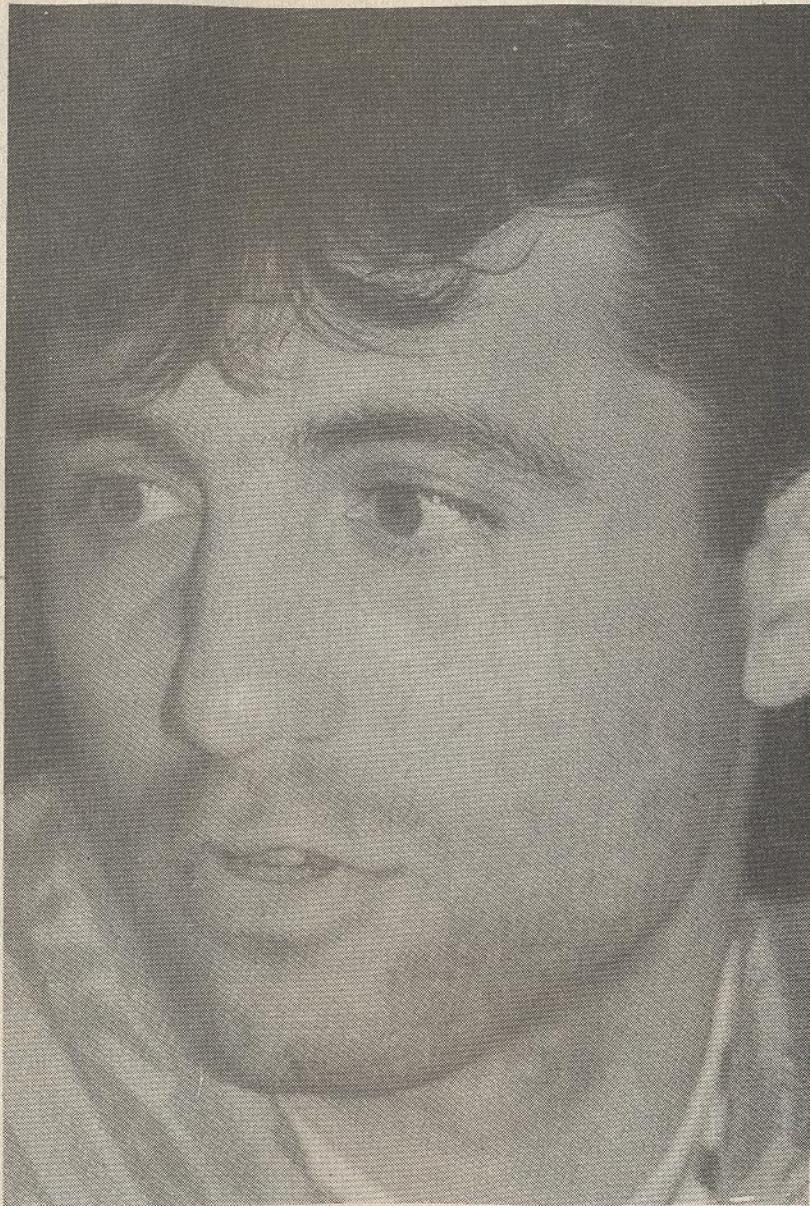
Сомнение...

Решение...

Сред българските журналисти на олимпийския турнир по борба

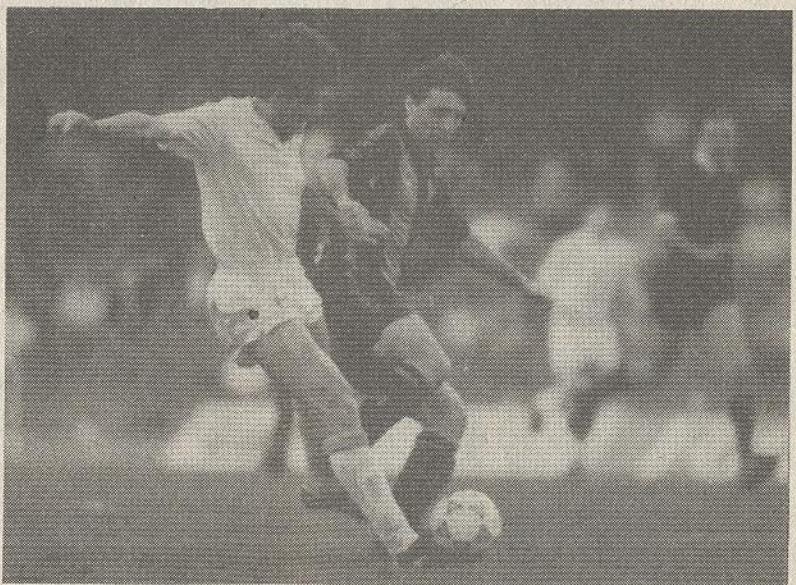
Открит и вярващ по природа, готов е да помогне на всеки, който заслужава...

Българският национален отбор, поел под ръководството на Димитър Пенев пътят към финалите на Световното първенство по футбол през 1994 г. в САЩ, разчата твърде много и на добрия пас и точната стрелба на Христо Стоичков.

Дошло е времето и последните скептици, които смятат, че е дължник на националния ни отбор, да се убедят в противното...

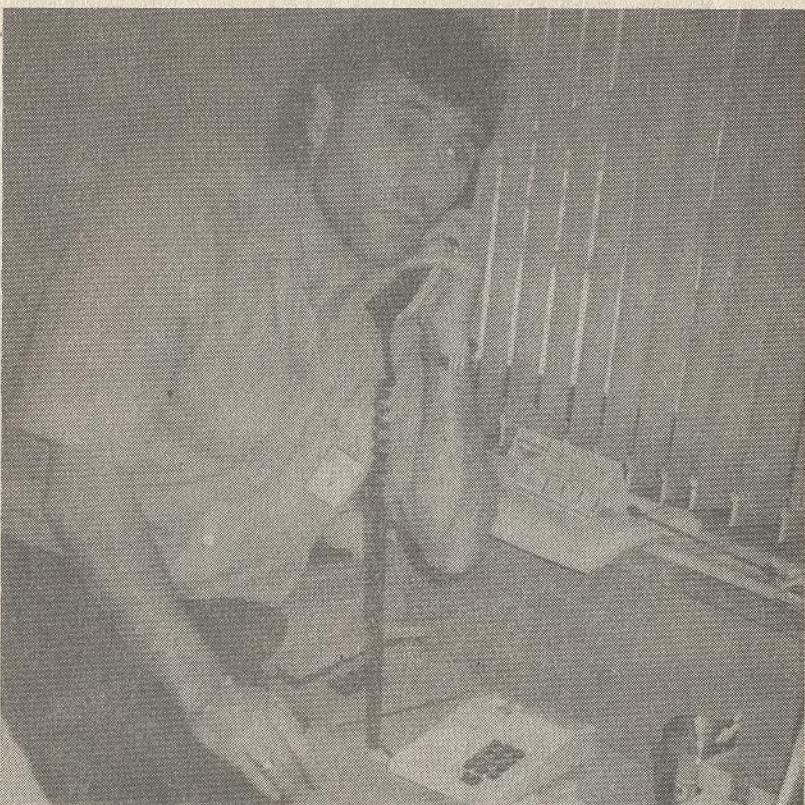

На тренировка и на мач с „Барселона“

Понякога се шегува: „Ако бях почнал с друго - пак щях да съм № 1! Или поне нямаше да съм последен.“

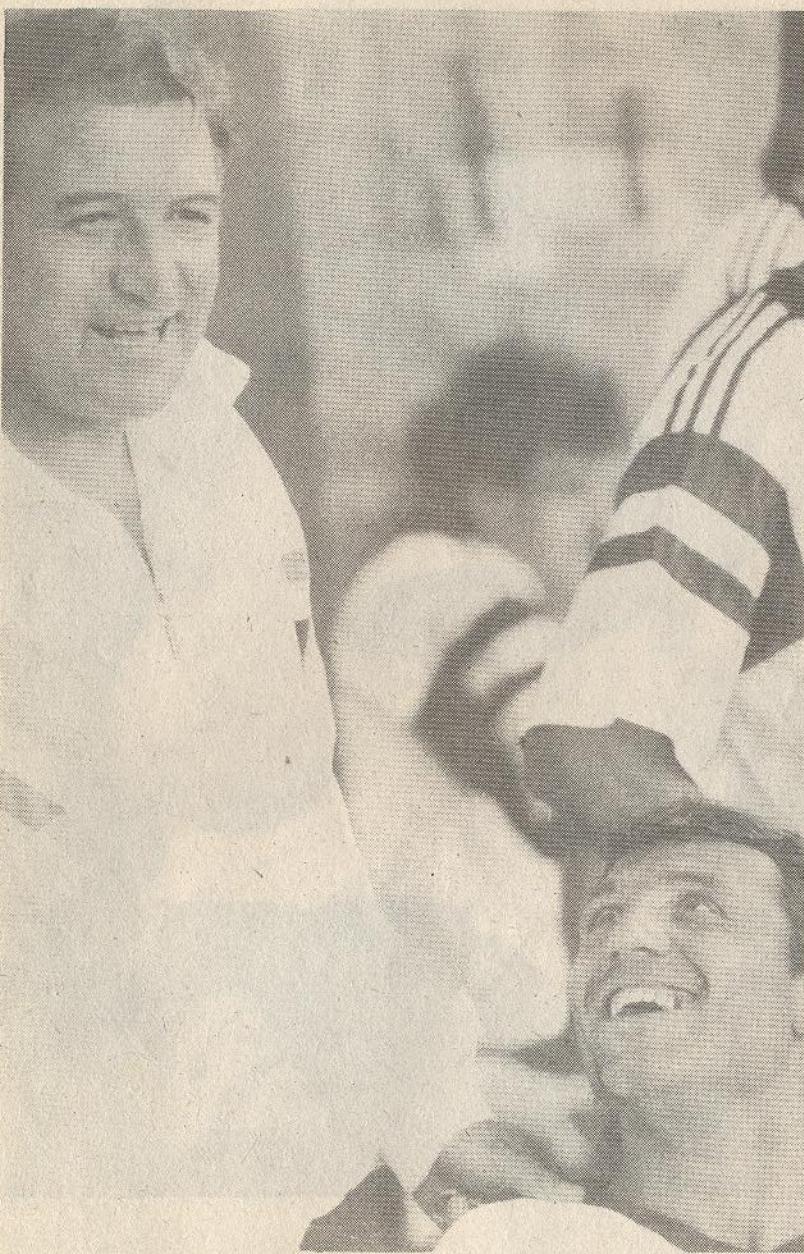
Често, много често търси България, а при него вече идват и от... Япония!

„Стоичков е нападател - таран, за който мечтае всеки голям отбор, за да печели големите мачове...“ В. „Мундо де-портиво“.

Пред него е победата...

Стоичков и Димитър Пенев - колко много разчитаме на доброто им разбирателство за успеха...

